

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta

Katedra romanistiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Obrana české kultury po vstupu do Evropské unie před
asimilačními tendencemi

Autor bakalářské práce: **Jana Zelinková**

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Rudolf Hrubý**

České Budějovice

2006

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra romanistiky
Akademický rok: 2004/2005

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana ZELINKOVÁ**
Studijní program: **B7310 Filologie**
Studijní obor: **Anglický jazyk a francouzský jazyk pro administrativu EU**

Název tématu: **Obrana české kultury po vstupu do Evropské unie před asimilačními tendencemi**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Předpokládaným cílem práce je zjistit, jak je česká kultura po vstupu do Evropské unie chráněna před asimilací jinými kulturami. Jedná se především o to, jaká opatření byla přijata v oblasti kultury v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie. Zároveň autorka porovná kulturní politiku České republiky s kulturní politikou Evropské unie. V závěrečné části se bude zabývat prognózou vývoje české kultury.

Osnova:

1. Úvod
2. Kulturní politika České republiky
3. Kulturní politika Evropské Unie
4. Spolupráce České republiky s Evropskou unií na poli kultury
 - Programy EU, kterých se Česká republika účastní
 - Harmonizace české legislativy s legislativou Evropské unie
5. Závěr
6. Resumé v anglickém jazyce

Rozsah práce: 30 - 40 stran
Rozsah příloh: dle potřeby
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam odborné literatury:

Autorský zákon č. 121/2001 Sb.

Kulturní politika

Smlouva o Ústavě pro Evropu

Tiskový zákon č. 46/2000 Sb.

Zákon o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků č. 101/2001 Sb.

Zákon o ochraně sbírek muzejní povahy č. 122/2000 Sb.

Zákon o provozování rozhlasového a TV vysílání č. 231/2001 Sb.

Zákon o vývozu některých kulturních statků z celého území Evropského společenství č. 214/2002

www.culture2000.cz

www.ipos-mk.cz

www.mediadesk.cz

www.mkcr.cz

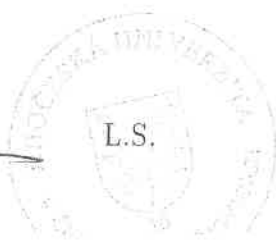
Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Rudolf Hrubý
Katedra práva

Datum zadání bakalářské práce: 25. dubna 2005

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2006

prof. RNDr. Miroslav Papáček, CSc.

děkan

doc. PhDr. Jitka Radimská, Dr.

vedoucí katedry

Anotace

Název bakalářské práce:	Obrana české kultury po vstupu do Evropské unie před asimilačními tendencemi
Název práce v anglickém jazyce:	The Defence of Czech Culture after the Entry to the European Union against assimilative tendency
Katedra:	Romanistiky
Studijní obor:	Aplikovaná filologie: Anglický jazyk a francouzský jazyk pro administrativu EU
Vedoucí bakalářské práce:	JUDr. Rudolf Hrubý
Autor bakalářské práce:	Jana Zelinková

Tato bakalářská práce se věnuje tématu obrany české kultury před asimilací jinými kulturami. Hlavním záměrem je porovnat kulturní politiku České republiky s politikami jiných evropských států a zjistit, jak se bude česká kultura v budoucnu vyvíjet.

Nejprve je zde představen program na zlepšení péče o českou kulturu, který byl navržen Ministerstvem kultury a schválen vládou v roce 2001, s názvem Kulturní politika. Další část se zabývá kulturní politikou Evropské unie, zejména programy, kterých se Česká republika účastní a opatřeními, která byla v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie přijata. Dále je zde nastíněna spolupráce s mezinárodní organizací UNESCO. V poslední části jsou popsány trendy ve vývoji příjmů a výdajů státního rozpočtu, kapitoly 334 – Ministerstva kultury za rok 2003, 2004 a 2005.

V závěru jsou uvedeny návrhy na změny, které by měly být v zájmu důslednější ochrany české kultury provedeny, a prognóza vývoje české kultury.

Annotation

Title of bachelor work:	The Defence of Czech Culture after the Entry to the European Union against assimilative tendency
Department:	Department of Romance studies
Specialization:	Applied philology: English and French language for the administration of the European Union
Supervisor:	JUDr. Rudolf Hrubý
Author:	Jana Zelinková

This bachelor work is discusses the subject of cultural assimilation. The main goal is to compare Czech cultural policy with other European states' policies and to ascertain how it will develope in the future.

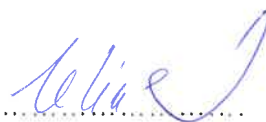
First, a programme called "Cultural Policy" aimed at protection of Czech culture, which was proposed by the Ministry of Culture and approved by the government in 2001, is introduced. The next part deals with the European Union cultural policy, particularly with programmes, in which the Czech Republic takes part, and with measures which have been taken in conjunction with the entry of the Czech Republic to the European Union. Further, it outlines cooperation with UNESCO. The trends in development of state budget revenues and expenditures (chapiter 334 – Ministry of Culture) for 2003, 2004 and 2005 are described in the final part.

In conclusion, proposals for more consistent protection of culture are mentioned and future development tendecies of Czech culture are outlined.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Obrana české kultury po vstupu do Evropské unie před asimilačními tendencemi“ vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

V Českých Budějovicích dne 19.04.2006

.....
podpis studenta

Obsah

Úvod	8
1. Kulturní politika České republiky.....	10
2. Kulturní politika Evropské unie.....	23
3. Spolupráce České republiky s Evropskou unií na poli kultury.....	27
3.1 Programy EU, kterých se Česká republika účastní.....	27
3.1.1 Kultura 2000.....	27
3.1.2 MEDIA PLUS a MEDIA Training.....	29
3.2 Harmonizace české legislativy s legislativou Evropské unie.....	31
3.2.1 Televize bez hranic.....	31
3.2.2 Kulturní dědictví.....	34
3.2.3 Duševní vlastnictví.....	38
4. Česká republika a UNESCO.....	39
5. Státní rozpočet, kapitola 334 – Ministerstvo kultury.....	41
Závěr.....	45
Resumé in English.....	49
Literatura.....	51
Přílohy.....	53
Vysvětlivky.....	61

Úvod

Česká republika ke dni 1. 1. 2004 vstoupila do Evropské unie – prozatím dvacet pět členských států, z nichž každý představuje jiný jazyk a kulturu, které se nezbytně nevymezují státními hranicemi. Pokud si položíme otázku: „Co dělá Čechy Čechami?“ dospějeme nespíše k názoru, že je to právě kultura, kterou se identifikujeme od ostatních států a kterou se zároveň prezentujeme. Už odmalička jsem se věnovala různým zájmovým aktivitám – učila jsem se hrát na klavír a kytaru, zpívat a tancovat. Z tohoto důvodu je mi toto téma blízké.

Kultura je souhrn vzorců chování, souhrn postojů v určité společnosti. Formuje jedince v určitý typ; obsahuje myšlenky, názory, významy, hodnoty, je selektivní, naučená, spočívá na symbolech. Má výchovně vzdělávací funkci, protože přispívá k rozvoji intelektuální, emocionální a morální úrovně člověka.

Je produktem procesu umělého přetváření přírody člověkem. Komplex znalostí a postupů, které si lidé osvojili v průběhu historického vývoje. Je to vlastnost, kterou se odlišujeme od zvířat.

Napomáhá k integraci společnosti. Plní reprezentační funkci, neboť společnost vyčleňuje – charakterizuje – v porovnání s ostatními státy, ale zároveň ji s nimi propojuje. Dále má funkci sociální, protože napomáhá jedinci začlenit se do společnosti, a zároveň je důležitým preventivním faktorem před různými sociálními deviacemi (narkomanie, gamblerství, kriminalita, ...). Podílí se přímo i nepřímo na vytváření příjmů státního i komunálních rozpočtů a nabízí pracovní příležitosti. Tímto představuje funkci ekonomickou.

Měli bychom ji tedy pěstovat a chránit, abychom se v Evropě neztratili. Proto jsem se v této bakalářské práci chtěla zabývat tím, jak je Česká republika připravena obhájit sebe sama a jaká opatření byla přijata v oblasti kultury v souvislosti se vstupem do Evropské unie.

Ochrana kulturní variability ve světě je ohrožena několika faktory, a to zvětšující se mobilitou lidí, mícháním kultur, zvyšujícím se tempem kulturních změn, rostoucím vlivem tržní ekonomiky a ekonomického myšlení, které zavádějí jiné

hodnoty a vedou ke změně sociálních vztahů, a, v neposlední řadě, globalizací. Od roku 1998 se kulturní diverzita stala předmětem debat na půdě mezinárodních a regionálních organizací, neboť její respektování a zajištění kulturní výměny, spolupráce a porozumění jsou nejlepší cestou k zachování míru a mezinárodní bezpečnosti. Mezi jinými se k mezinárodní kulturní politice vyslovují i členské státy Evropského společenství.

V rámci této politiky Evropská unie zahájila programy na podporu kultury. Mezi nejvýznamnější patří programy Phare, Culture 2000, MEDIA PLUS a MEDIA Training, kterých se Česká republika účastní.

Podmínky potřebné k zajištění příznivého prostředí pro zachování kulturní diverzity mají vytvářet příslušné kulturní politiky. V České republice došlo ke schválení takového dokumentu s velkým zpožděním. Domnívám se tudíž, že kulturní politika v naší zemi je teprve v „pubertě“ a zdaleka nedosahuje úrovně členských států Evropské unie, jako jsou Finsko, Francie, Nizozemí, Portugalsko, Rakousko nebo Švédsko, a to jak z hlediska ekonomického, tak z hlediska programového.

Cílem mé práce je tedy popsat základy kulturní politiky České republiky a porovnat ji s politikami Evropské unie a evropských zemí. Předpokládám, že je třeba se v mnoha oblastech učit od jiných států a získané poznatky využít ke zkoncipování vlastní kulturní politiky, která bude odpovídat sociální situaci a ekonomickým podmínkám České republiky.

1. Kulturní politika České republiky

V devadesátých letech minulého století docházelo k rychlým změnám, především v souvislosti se změnami politickými a ekonomickými. Bylo však zřejmé, že politické a ekonomické cíle nemusí vždy korespondovat s tendencí změn na poli kultury. Toto byl možná jeden z důvodů, proč se v té době téměř každý z ministrů kultury obával označit svůj koncepční materiál za kulturní politiku. Tyto návrhy měli společné cíle, jimiž byly např. odideologizování kultury, odstátnění, decentralizace správy apod.

K zásadnímu obratu došlo až v roce 1996, kdy tehdejší ministr kultury Pavel Tigrid nechal vypracovat rozsáhlou studii s názvem „Vztah státu ke kultuře, kulturní politika Evropských zemí“. Této studie využil v roce 1998 Martin Stropnický, který v té době zastával funkci ministra kultury, k vypracování koncepčního materiálu „Hlavní linie kulturní politiky“. Vláda tento materiál projednala a v následujícím roce schválila. Publikován byl pod názvem „Strategie účinnější státní podpory kultury“.

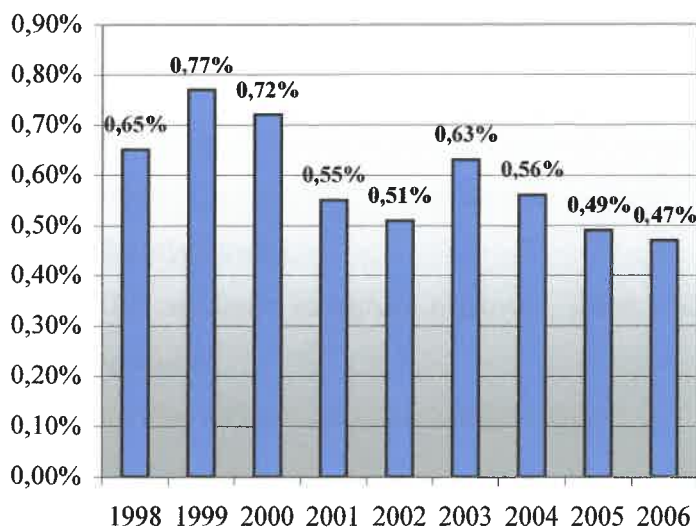
Dne 10. ledna 2001 se vláda České republiky usnesla na její aktualizaci a současně byl změněn její název na termín „Kulturní politika“. Kulturní politika stanoví cíle státu v oblasti kultury do roku 2005. Jejím cílem je rozvíjet kulturní život občanů České republiky.

Přístup občanů a občanských iniciativ ke kultuře upravují články 1, 2 a 3. Za tímto účelem chce vláda podpořit jejich zapojení do kulturních a uměleckých aktivit, usnadnit jejich přístup ke kulturním hodnotám a spoluúčast při péči o kulturní dědictví, včetně jejich aktivní a plnoprávné účasti na rozhodovacích procesech způsobem a v rozsahu stanoveném právními předpisy a standardy užívanými na úseku péče o kulturní dědictví v zemích Evropské unie. K realizaci tohoto je, nezbytné pravidelně vyhlašovat výběrové grantové programy, přičemž by měli být podpořeny především ty projekty, které budou mít nejméně regionální význam. Zároveň by měl být mezi vládou a tuzemskými nevládními neziskovými subjekty působícími v oblasti kultury udržován pravidelný dialog za účelem řešení zásadních

otázek týkajících se např. legislativy. Dále je třeba udržet přímé platby občanů za kulturní služby na únosné úrovni a uplatňovat systém slev pro vybrané služby a sociálně slabší skupiny (např. senioři, zdravotně handicapované osoby, apod.) nebo osoby, na jejichž intelektuálním rozvoji má společnost mimořádný zájem (např. učitelé, děti, studující, apod.). Navíc chce vláda podporovat výhody, které lze uplatnit i v zahraničí (např. karta ISIC). Důležitá je také informovanost občanů o stavu kultury a využití finančních prostředků v oblasti kultury. Ministerstvo kultury spolupracuje na přípravě a vytváření Portálu veřejné správy¹, kde lze příslušné informace získat.

Téma financování kultury je obsaženo především v článku 4. Ministerstvo kultury chce v ekonomické podpoře kultury státem dosáhnout úrovně ve srovnatelných členských zemích ES. Evropský průměr činí přibližně 0,5 – 1% z HDP, zatímco podíl výdajů kapitoly 334 – ministerstvo kultury na kulturu v České republice nedosahuje ani 0,5% z HDP. Prozatím nebylo daného cíle dosaženo a tento podíl v posledních 4 letech naopak klesá. Viz graf 1.

Graf 1: Podíl výdajů kap. 334 - MK na kulturu v % (tj. bez výdajů na CNS)

S tímto souvisí i článek 6 podle něhož je třeba posílit financování kulturních činností a projektů z veřejných rozpočtů, přičemž sponzorský zdroj financování kultury by měl mít jen doplňkový charakter. V evropských zemích nepřesahují tyto prameny v průměru více než 4% nákladů na nekomerční kulturu. Je dále známo, že sponzorské příspěvky se soustřeďují jen na určité projekty, a to především na ty, které se těší mediální pozornosti.¹

Tuto situaci by mohlo zlepšit zvýšení podílu samofinancování kulturních institucí z příjmů z vedlejších činností a účelného využívání svěřeného majetku. K tomu je však nutná úprava právních předpisů, jak je to zmíněno v článku 7.

Ministerstvo kultury považuje dle článku 8 za nezbytné zajištění statisticko ekonomických dat, vytvoření informační databáze a ověření správnosti koncepčních kroků prostřednictvím sociologických průzkumů.

Na základě článku 10 je třeba zefektivnit podporu neziskovým nevládním organizacím zdokonalením zásad grantového řízení jako základního nástroje pro financování kultury z veřejných rozpočtů.

Při rozhodování:

- by se nemělo přihlížet k formě právní subjektivity, ale rozhodující by měla být pouze umělecká, dokumentární, kulturně výchovná či vědecko výzkumná hodnota,
- posouzení odborné hodnoty předpokládaného výsledku projektu by mělo být ponecháno za tím účelem jmenovaným odborným grémiím složeným z nezávislých odborníků delegovaných profesními organizacemi, senáty vysokých škol uměleckých směrů, odbornými svazy,
- hodnocení by mělo být založeno na tajném hlasování, jehož výsledky by měli být přiměřenou formou zveřejněny,
- v maximální možné míře by měl být vyloučen konflikt zájmů,
- při rozhodování o projektech musí být dosaženo i diverzity projektů.

V souvislosti s článkem 12 chce vláda podporovat soukromou podnikatelskou sféru v oblasti kultury, a to zejména daňovými úlevami, a poskytovat ekonomickou

¹ Ministerstvo kultury: *Kulturní politika*. Praha 2001 (čl. 6)

pomoc nekomerčním kulturním institucím, obcím a majitelům při péči o kulturní památky a jejich soubory.

Oblasti mezinárodní kulturní politiky se týká článek 13. Vzhledem k přistoupení České republiky do Evropské unie vláda zajistila harmonizaci tuzemských právních předpisů s právními předpisy ES a ekonomické zdroje pro plnění smluvních závazků.

Dalším významným tématem je rovnoprávnost v člancích 14, 15 a 16. Vláda chce podporovat kulturní aktivity národnostních menšin, přičemž zvýšená pozornost má být věnována romské menšině. 11. prosince 2000 přijala usnesení č. 1266 o realizaci Zásad koncepce integrace cizinců na území České republiky a o návrhu Koncepce integrace cizinců na území ČR a bude tedy podporovat integraci cizinců do české společnosti a vztahy mezi komunitami a tím předcházet vzniku etnických, národnostních, náboženských či kulturních konfliktů.

Dne 14. dubna 1998 usnesením vlády č. 256 byl schválen Národní plán vyrovnání příležitostí pro občany se zdravotním postižením. V souladu s tímto bude ministerstvo dle článku 16 v rámci speciálního grantového programu Podpora kulturních aktivit zdravotně postižených občanů finančně podporovat projekty zacílené na zpřístupnění kulturních zařízení nezřizovaných ministerstvem kultury imobilním občanům pomocí technického vybavení a na vlastní kulturní aktivity osob se zdravotním postižením.

S ohledem na článek 17 bylo třeba zdokonalit ochranu autorských práv a práv příbuzných.

Ve spojitosti se článkem 18 bude vláda pomocí grantových programů poskytovat pomoc nekomerčním projektům zaměřeným na veřejnou prezentaci soudobé umělecké tvorby doma i v zahraničí.

V souvislosti se zachováním české kultury a zájmu o ni by měla být zvláštní pozornost věnována především dětem, mládeži a studentům, jelikož zejména na nich bude záviset její budoucnost. Proto chce vláda podle článku 19 přispívat k profesionálnímu rozvoji mladých talentů, tím, že zajistí navázání přerušené meziresortní spolupráce v oblasti středního a vysokého uměleckého školství a jeho přesahu do umělecké praxe a zkonstruováním postgraduálního programu zaměřeného na částečnou finanční podporu domácích a zahraničních stáží pro nejnadanější

umělce a teoretiky. Ministerstvo bude usilovat o rozšíření nabídky stipendijních pobytů mladých umělců, zvláště pak v ateliérech pronajatých ministerstvem. Měla by být vyčleněna speciální grantová řada určená na pomoc mezinárodním tvůrčím dílnám pořádaným v tuzemsku a vyhlášen samostatný grantový program na podporu kritické reflexe umělecké tvorby.

Z důvodu veřejného zájmu zachování žánrové a oborové celistvosti kultury bude vláda dle článku 21 usilovat o vyváženost podmínek pro uměleckou tvůrčí činnost s podmínkami pro vědeckou tvorbu.

Dle článku 22 vláda podporuje vyhlašování veřejných anonymních uměleckých soutěží v případě výstavby a přestavby budov, které jsou veřejným vlastnictvím, a v případě úprav veřejných prostranství.

Jedním z problémů je nedostatečné finanční ohodnocení umělecké tvorby. Tento problém do jisté míry řeší článek 23, neboť částečnou kompenzací může být udělování cen za nejlepší dosažené výsledky. Vláda považuje oceňování nejlepších výsledků umělecké tvorby, interpretace a prezentace za důležité, proto bude pokračovat v podpoře udělování cen vyhlašovaných reprezentativními profesními právníckými osobami a také v pořádání vybraných soutěží, zejména půjde-li o soutěže s mezinárodní účastí.

Vláda chce také zlepšit podmínky pro výchovu v oblasti uměleckých řemesel a podporovat nekomerční prezentaci nejlepších výsledků, jak je uvedeno v článku 24.

Na základě článku 25 provede vláda analýzu předpisů zemí ES upravující otázku uměleckých ateliérů a pracoven a použije ji k podniknutí případných opatření, která by vedla ke zlepšení situace, která vznikla pro profesionální uměleckou tvorbu v některých oborech umění, v nichž je vytvoření díla podmíněno speciálním uměleckým pracovištěm, v důsledku růstu nájemného.

Vláda si je vědoma, že současné právní předpisy upravující oblasti pracovně právních vztahů a sociálního zabezpečení neberou v úvahu některá specifika uměleckých povolání, proto dle článku 26 usiluje o zohlednění těchto zvláštností a bude v rámci svých možností podporovat i nabídku vhodných rekvalifikačních kurzů apod.

Jedním z prostředků, jak zabránit postupnému splývání české kultury s kulturami jiných států, je podpora kreativity, která je přirozeností každého člověka,

avšak je současnými kulturními politikami značně potlačována. Umělecké projevy tvořivosti jsou totiž tradičně vyhrazeny úzké vrstvě profesionálů, kteří jsou oslavováni, masově sledováni a případně napodobováni, často v naprostém nepoměru k jejich skutečnému tvořivému přínosu. Společnost je tak rozdělena na ty, kteří umění tvoří, a ty, kteří je jen „konzumují“. Jiní profesionálové pak určují, co umění je a co není, a amatérské a lidové umění je tak stavěno do opozice vůči umění profesionalizovanému. Ti, kteří nestojí na privilegovaných profesionálně uměleckých pozicích tak nemají příležitost a už ani odvahu se sami umělecky vyjádřit. Obrovský tvořivý potenciál „obyčejných“ lidí je tak zanedbáván až potlačován.²

Tímto se zabývají články 27 a 29, podle kterých chce vláda rozvíjet neprofesionální umělecké aktivity, které by měly být podporovány především orgány obecní samosprávy, výběrově podporovat národní přehlídky a festivaly i nejvýznamnější ojedinělé regionální akce související s amatérským uměním a prezentaci české kultury lidovými a amatérskými umělci v zahraničí.

Článek 28 se zmiňuje o potřebě posílit péči o tradiční lidovou kulturu. Mezinárodně uznávaným koncepčním základem péče o tuto oblast živého umění (a zároveň i kulturního dědictví) je Doporučení o ochraně tradiční lidové kultury přijaté 25. zasedáním Generální konference UNESCO v Paříži dne 15. 12. 1989, které zakotvuje identifikaci jevů tradiční lidové kultury, jejich sběr, uchovávání, šíření a ochranu.

Ústav lidové kultury ve Strážnici je jedinou státní institucí, která komplexně, z hlediska územního i obsahového, a ve veřejně prospěšném zájmu, ošetřuje oblast nehmotných prvků a projevů žijící tradiční lidové kultury a umění (např. hudba, tanec, techniky a postupy lidových řemesel apod.), a to především těch, kterým hrozí nevratný zánik. Provádí úkoly spojené s jejich sběrem, zejména vytvořením příslušných databází, dokumentací a archivací s využitím nových záznamových technologií, a jejich dalším šířením prostřednictvím ediční činnosti. Jde o instituci s mezinárodním odborným zaměřením, která svou činností pokrývá v posledních letech celé území státu. Je zřizovaná ministerstvem kultury.

² Pérez de Cuéllar, Javier: *Our Creative Diversity. Report of the World Commission on Culture and Development*. UNESCO Publishing/Oxford IBH Publishing 1998 (str. 81 a str. 241-242)

Ministerstvo kultury bude v tomto smyslu také podporovat aktivity muzeí, zejména jejich etnografických pracovišť, s vědomím, že tzv. vlastivědná muzea jsou výjimečně dochovaným fenoménem v Evropě, založeným – mimo jiné – právě na sběru a uchovávání nejen hmotných, ale i nehmotných dokladů tradiční kultury a umění. Tyto úkoly jsou prioritní, má-li být tato ještě žijící část kulturního dědictví pro příští generace vůbec zachována.³

Ministerstvo kultury se v souvislosti s ustavením Meziřesortní komise ministerstva kultury a ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy pro mimoškolní dětské a mládežnické umělecké aktivity, výchovu uměním i k umění a kulturnímu dědictví, odborné a umělecké školství zaměří i na osvojování nehmotných prvků lidové kultury a navíc bude v rámci svých grantových programů podporovat festivaly tradiční lidové kultury a folklóru.

Zvláštní důležitosti se pak budou těšit festivaly oficiálně uznané některou z autoritativních odborných nevládních mezinárodních organizací, jako je Mezinárodní rada organizací folklorních festivalů a lidového umění (CIOFF).

Pokud jde o tzv. hmotnou součást žijící tradiční lidové kultury, jsou nejohroženější lidová řemesla, která nejsou schopna obstát v tržní konkurenci s průmyslovou výrobou, často nehodnotně napodobující jejich vzory, a moderně organizovaným obchodem. Zároveň s ekonomickým zánikem výrobců, s příslušnými dopady ve sféře sociální, zanikají nevratně i znalosti tradičních technologií a postupů, což má, mimo jiné, i důsledky pro správnou konzervaci příslušných hmotných artefaktů ve sbírkových institucích. Ministerstvo kultury proto zpracuje a bude realizovat Plán na dokumentaci a podporu revitalizace tradičních lidových řemesel. Bude přitom vycházet z poznatků zemí, které takovéto plány již realizovaly (Japonsko) a z doporučení mezinárodních organizací, včetně UNESCO.⁴

Jak už bylo zmíněno, velký důraz by měl být kladen na rozvíjení vztahu dětí, mládeže a studentů ke kultuře. Vláda bude proto v návaznosti na článek 31 podporovat v rámci grantového programu nejvýznamnější prezentační akce dětských interpretačních a tvůrčích výkonů, jako jsou různé přehlídky a festivaly, aby

³ Ministerstvo kultury: *Kulturní politika*. Praha 2001 (čl. 28)

⁴ Ministerstvo kultury: *Kulturní politika*. Praha 2001 (čl. 28)

podpořila kulturní a estetickou výchovu i výchovu k poznání národního kulturního dědictví vlasti a hrdosti na něj. Půjde prioritně o akce, jejichž dosah bude na národní, případně mezinárodní úrovni a jejichž uspořádání bude odborně garantováno specializovanými organizacemi a na jejichž zajištění budou finančně participovat nižší orgány státní správy či samosprávy.

Česká republika disponuje v mezinárodním kontextu naprosto ojedinělou sítí základních uměleckých škol (v principu otevřených všem věkovým skupinám obyvatelstva).⁵

Dle článku 32 chce vláda zvýšit podíl státního rozpočtu na péči o kulturní dědictví v souvislosti s jeho příjmy z kulturního turismu, dále zlepšit koordinaci mezi péčí o kulturní dědictví a péčí o rozvoj turistického ruchu a zajistit informovanost o kulturním dědictví v tuzemsku i zahraničí⁶, a to především digitalizací významných částí movitého kulturního dědictví a využitím celosvětových elektronických informačních sítí, zejména internetu, pro prezentaci alespoň nejvýznamnějších součástí našeho kulturního dědictví.

Od roku 1990 do roku 2000 se příjezdy zahraničních návštěvníků zvýšily 2,85krát, tj. v průměru o 11 % ročně; v roce 2001 i v roce 2002 došlo k poklesu (vliv teroristických událostí v roce 2001 a povodní v roce 2002). Aktivní saldo zahraničního cestovního ruchu je mimořádně významným přínosem pro platební bilanci státu. V roce 2001 pokrylo schodek zahraničního obchodu se zbožím z cca 55 %, v roce 1999 dokonce z 87 %. Další údaje viz tabulka 1.⁷

⁵ Ministerstvo kultury: *Kulturní politika*. Praha 2001 (čl. 31)

⁶ Ministerstvo kultury: *Kulturní politika*. Praha 2001 (čl.32)

⁷ Ing. Říha, J. (2003): *Cestovní ruch*, <http://hn.ihned.cz/download/Rocenka2003/10kap.pdf>

Tabulka č. 1: Podíl cestovního ruchu na pokrytí schodku obchodní bilance

Období	v mld. Kč		% pokrytí schodku OB přebytkem ČR
	Obchodní bilance	Bilance cest. ruchu	
1997	-155 207,00	40 200,00	25,9
1998	-84 003,00	63 781,00	75,9
1999	-65 831,00	57 382,00	87,2
2000	-120 825,00	65 701,00	54,4
2001	-117 189,00	65 331,00	55,7
1/2 2002	-20 746,00	24 192,00	120,1

V dnešním souboru kulturních památek se dosud uplatňují věci, které byly za kulturní památky prohlášeny výlučně z ideologických důvodů, což snižuje celkovou hodnotu celého souboru kulturních památek. V těchto případech by se mělo pokračovat v návrzích na zrušení památkové ochrany. V těch případech, kdy nemovitá památka vzhledem k předchozí devastaci a nevhodným přestavbám již nevratně ztratila svůj kulturní význam, se bude postupovat obdobně.

Náplní článku 34 je nezbytnost vybudovat specializovaný Seznam lokalit s archeologickými nálezy, aby byla zajištěna důslednější a efektivnější ochrana architektonického dědictví. Po odborném posouzení by mělo také být podpořeno provádění záchranných archeologických výzkumů v rámci speciálního Programu podpory záchranných archeologických průzkumů.

Podle článku 35 by se měl posílit vztah obecních samospráv k nemovitému památkovému fondu. Ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj a se Sdružením historických sídel Čech, Moravy a Slezska je udělována Cena za nejlepší přípravu a realizaci Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón.⁸

Na základě článků 33 a 37 je třeba zlepšit evidenci movitého památkového fondu, využít ohrožených a nevyužívaných památek, chránit vlastníky kulturních památek před jejich nekvalifikovanou obnovou a poskytovat fakultativní podporu při jejich restaurování. Za jistou formu pomoci v tomto směru považuje ministerstvo kultury to, aby k výkonu restaurátorské profese byla i do budoucna nutná licence,

⁸ Ministerstvo kultury: *Kulturní politika*. Praha 2001 (čl. 35)

vydáváná pro fyzickou osobu za podmínek stanovených právním předpisem pro posuzování odborné restaurátorské způsobilosti.

Naléhavost zvýšení odborné způsobilosti pracovníků orgánů státní památkové péče a zajištění kvalifikovaného dorostu pro odborné organizace pečující o kulturní dědictví je popsána v článku 39.

Ve vztahu k článku 40 je třeba zpracovat koncepci péče o movité kulturní dědictví. Základ moderní ochrany sbírkových fondů, jejichž jádrem jsou sbírky uchovávané v muzeích a galeriích, byl položen přijetím Zákona o ochraně sbírek muzejní povahy č. 122/2000 Sb. a o změně dalších zákonů.

Cílem článku 41 je podpora veřejné prezentace sbírkových.

Dle článku 42 by měla být podporována akviziční činnost galerií a muzeí.

Zdokonalení evidence sbírkových fondů a zajištění jejich konzervování, restaurování a jejich vhodné umístění je předmětem článku 43

Uchováváním a péčí o toto dědictví byl pověřen Národní filmový archiv. Sbírkový fond této instituce je mezinárodními odbornými kruhy považován za jeden z nejvýznamnějších na světě. A proto je třeba posílit péči o filmové dědictví, jeho popularizaci a posílit akviziční činnost zmíněné instituce, zejména pokud jde o díla české kinematografie, a zajistit vhodné podmínky pro uchování jejího sbírkového fondu, jak je to napsáno v článku 44.

Zvláštní součástí movitého kulturního dědictví je dědictví písemné (psané/tištěné). Dle článku 45 je třeba zajistit trvalé uchování a veřejnou dostupnost nejcénnějších památek a předmětů kulturní hodnoty z oboru knižní kultury. Ministerstvo kultury bude proto podporovat centralizovaný program Memoriae Mundi Series Bohemica pro digitalizaci nejvzácnějších součástí písemného dědictví z oboru knižní kultury.⁹

Posílení povědomí občanů o dějinách státu a významných historických událostech je tématem článku 46. Je třeba si připomínat významná výročí a podporovat lokální kulturní tradice a vědomí lokálních kulturních dějin.

⁹ Ministerstvo kultury: *Kulturní politika*. Praha 2001 (čl. 45)

V souvislosti s článkem 47 je třeba podporovat občanskou iniciativu ve všech péče o kulturní dědictví a napomáhat vydávání odborných časopisů a publikací.

S ohledem na článek 48 je zapotřebí zlepšit systém ochrany kulturního dědictví před kriminalitou a jeho nelegálním vývozem do zahraničí a podporovat navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků. Bude proto nadále probíhat rozvoj státní správy meziresortního programu Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví, a to zejména v preventivním vybavování budov elektronickými zabezpečovacími systémy, a při této příležitosti též elektronickými protipožárními systémy. Toto zajistí zainteresované ústřední orgány.

Pro Českou republiku je velmi účelné zapojení České republiky do mezinárodní spolupráce, a to zejména v oblasti ochrany kulturního dědictví, zvláště té, která je zakotvena multilaterálními smlouvami UNESCO a Rady Evropy – Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví sjednané 16. 11. 1972 v Paříži, jakož i zapojení do projektů stanovených v programech obou těchto organizací. Za mimořádně důležité se považuje i zapojení do programu Evropské unie Culture 2000. Toto je zmíněno v článku 49.

Také je nutné, aby předpisy týkající se civilní obrany počítaly s ochranou kulturního dědictví, dále aby byla vybudována příslušná ochranná zařízení pro případ ozbrojeného konfliktu a vybrané nemovité památky a budovy sbírkových institucí byly označeny ve smyslu Haagské úmluvyⁱⁱ.

Článek 50 v návaznosti na přijetí závazků komunitárního práva ES potvrzuje nevyhnutelnost rozšíření spektra geografické provenience audiovizuálních pořadů.

Ve spojitosti s článkem 51 je třeba revitalizovat animovanou tvorbu a hranou filmovou tvorbu pro děti a mládež a zajistit prezentaci a popularizaci filmového dědictví a nejhodnotnějších soudobých kinematografických děl.

Veřejné knihovny se významnou měrou podílejí na zpřístupnění intelektuálního bohatství občanům. Jak je uvedeno v článcích 52 a 54, vláda považuje za nezbytné posílit postavení a úkoly národního knihovnického systému při realizaci informační politiky a podpořit jeho akviziční činnost.

Podle článku 55 bude pro vybrané veřejné knihovny zachován institut povinného výtisku.¹⁰

V souladu s článkem 57 jsou prostorové a technické podmínky knihoven zanedbané a nedostatečné, což je důsledkem škod, které vznikají na fondech, a omezení služeb poskytovaných občanům. Proto je prioritním úkolem každého orgánu veřejné správy, který bude zřizovatelem nebo zakladatelem knihovny, aby zajistil při modernizaci či rozšiřování knihoven podmínky přibližující se technickému standardu srovnatelných zemí ES.

S tím souvisí i článek 58, neboť je třeba zajistit všeobecnou dostupnost služeb knihoven, aby neexistovaly žádné překážky jednak pro zdravotně postižené občany, ani pro občany žijící v odlehlejších částech republiky. Funkci zřizovatele Knihovny a tiskárny pro nevidomé K. E. Macana v Praze bude nadále plnit Ministerstvo kultury.

Jednou z hlavních úloh knihoven je vychovávat z dětí a mládeže kultivované čtenáře, naučit je vyhledávat a využívat informace a využívat knihoven k rozvoji sebe sama. Dle článku 59 je třeba podpořit vztah dětí a mládeže ke knihovnám a ke knize jako ke zdroji informací a proto bude ministerstvo kultury nadále pokračovat ve výběrové podpoře vydávání hodnotné literárně umělecké domácí tvorby pro děti, a to v rámci zvláštní grantové řady.¹¹

Na základě článků 60, 61 a 62 je nutné zaměřit se na podporu součinnosti knihoven, sdílení knižních fondů, sdružování do funkčních středisek, propojení knihoven do veřejných datových a informačních sítí nebo do sítě tvořící páteř veřejných informačních služeb a dosáhnout plné kompatibility jejich knihovnických systémů. Taktéž je třeba zajistit činnost centrálního pracoviště pro standardizaci v knihovnictví a podporovat kvalitní metodickou poradenskou činnost pro speciální oblasti. Na celostátní úrovni je konzultačním a metodickým pracovištěm Národní knihovna v Praze, na regionální úrovni plní tuto úlohu krajské knihovny. Dále bude ministerstvo kultury nadále rozvíjet Program rozvoje informační sítě veřejných knihoven s cílem podporovat automatizaci knihovnických procesů, napojení knihoven do mezinárodních informačních sítí, vzájemné propojování knihoven,

¹⁰ Ministerstvo kultury: *Kulturní politika*. Praha 2001 (čl. 55)

¹¹ Ministerstvo kultury: *Kulturní politika*. Praha 2001 (čl. 59)

zpřístupnění informačních zdrojů knihoven v síti Internet a retrospektivní konverzi tradičních katalogů do elektronické formy.

Článek 64 zmiňuje nezbytnost zajistit růst kvalifikace odborného knihovnického personálu a posílit pedagogicko – psychologickou složku specializovaného vzdělání na knihovnických a informačních oborech odborných škol.

A stejně tak, jak je tomu v jiných oblastech, i knihovny by měly být zapojovány do mezinárodní odborné spolupráce a projektů zaměřených na funkci knihoven, jak to uvádí článek 65.

2. Kulturní politika Evropské unie

Každá země či region má svou vlastní kulturu, která je součástí společného evropského kulturního dědictví. Jazyk, literatura, divadelní umění, vizuální umění, architektura, řemesla, film i rozhlasové a televizní vysílání tvoří součást kulturní rozmanitosti Evropy. Evropská unie má dva cíle: zachovat a podporovat tuto rozmanitost a napomáhat při jejím zpřístupňování ostatním.

Tyto cíle byly objasněny v Maastrichtské smlouvě z roku 1992, která poprvé formálně uznala kulturní rozměr evropské integrace. Iniciativy na poli kultury však začaly už dříve. Patřil mezi ně například úspěšný program každoroční volby Evropského hlavního města kultury, který byl zahájen v roce 1985.

Dne 17. 6. 1997 byla přijata a dne 1. 5. 1999 vstoupila v platnost Amsterodamská smlouva, kde je v hlavě XII (ex-hlava IX) čl. 151/ex-čl. 128 o spolupráci v kultuře nejen mezi členskými státy, ale i o spolupráci v oblasti kultury se třetími zeměmi a s příslušnými mezinárodními organizacemi, zejména s Radou Evropy. Přičemž Společenství přispívá k rozkvětu kultur členských států a přitom respektuje jejich národní a regionální rozmanitost a zároveň zdůrazňuje společné kulturní dědictví. Dále je činnost Společenství zaměřena na povzbuzování spolupráce mezi členskými státy a v případě potřeby na podporu a doplňování jejich činnosti v následujících oblastech:

- zlepšování znalosti a šíření kultury a dějin evropských národů,
- zachování a ochrana kulturního dědictví evropského významu,
- nekomerční kulturní výměny,
- umělecká a literární tvorba, včetně tvorby v audiovizuální oblasti.

EU rovněž realizuje podpůrné programy zaměřené na určitá odvětví kulturního sektoru. Z evropských sociálních a regionálních fondů je na projekty, které obsahují kulturní prvek, ročně věnováno až 500 milionů €.

Evropský sociální fond například podporuje italskou Nadaci Artura Toscaniniho, která od poloviny 90. let 20. století pořádá výcvikové kurzy pro nezaměstnané hudebníky.

Evropská komise ve svých pokynech k Fondu regionálního rozvoje žádá vlády členských států EU, aby podporovaly kulturní vývoj v chudších regionech, a pomohly jim tak utvrzovat vlastní identitu, přilákat turisty a vytvářet pracovní příležitosti v oblastech, jako jsou on-line poskytované služby a média. Fond v současné době poskytuje dvě třetiny z 600 milionů €, které tvoří rozpočet sedmiletého programu na záchranu a pozvednutí archeologického dědictví Řecka.

Jeden z vlajkových programů EU je program Culture 2000 – Kultura 2000. Původně byl projektován na pět let do konce roku 2004. Na návrh Evropské komise byl program prodloužen o dva roky s rozpočtem 236 milionů €. Program Kultura 2000 má následující cíle:

- přispět k utváření evropského kulturního prostoru rozvíjet uměleckou a literární tvorbu;
- podpořit znalost evropské historie a kultury v rámci EU i za jejími hranicemi
- rozvíjet kulturní dědictví a kulturní sbírky evropského významu
- povzbudit dialog mezi kulturami a sociální integraci

Od roku 2007 do roku 2013 má být realizován nový, navazující program, o jehož podobě se zatím jedná. Žádné výrazné změny se však nechystají, jak z návrhu vyplývá. V tuto chvíli není jisté, zda nový program bude vyhlášen již v roce 2006.¹²

Každý rok se vybírají jedno nebo dvě města, která se stanou hlavními městy evropské kultury, a tím se kvalifikují pro finanční podporu udělovanou v rámci programu Kultura 2000. Z těchto peněz se financují výstavy a akce vyzdvihující kulturní dědictví vybraného města a jeho regionu stejně jako široká škála vystoupení,

¹² Česká kancelář Culture 2000: Culture 2000,
<http://www.institutumeni.cz/index.php?cmd=page&id=23>

koncertů a jiných přehlídek umění, při jejichž realizaci se sejdou herci, hudebníci a umělci z celé EU.

Pro rok 2003 byl za hlavní město evropské kultury vybrán Graz v Rakousku. Pro rok 2004 byla společně vybrána města Lille ve Francii a Janov v Itálii. Program byl původně plánován do konce roku 2004, ale jeho úspěch byl tak veliký, že již byl obnoven na dalších 15 let. Prvním hlavním městem evropské kultury v roce 2005, se stalo irské město Cork a pro rok 2006 se jím stane řecké město Patras, v němž bude po celý rok 2006 probíhat mezinárodní festival kultur.

Program Media, jehož účelem je posílit konkurenceschopnost evropského audiovizuálního sektoru, má ještě větší rozpočet než Kultura 2000. Program má dvě části - Media Plus a Media Training. Společně pomáhají:

- umožňovat profesionálům odbornou přípravu,
- vytvářet projekty a podniky v oblasti produkce a tvorby,
- distribuovat filmy a audiovizuální programy,
- podporovat evropský audiovizuální průmysl doma i ve světě,
- umožnit přístup k financím malým a středním podnikům (MSP) působícím v audiovizuálním sektoru.

I u těchto programů navrhla Komise jejich prodloužení do konce roku 2006 a zvýšila jejich společný rozpočet ze 400 na 493 milionů €.

14. července 2004 přijala Evropská komise návrh programu MEDIA 2007, který v roce 2007 nahradí stávající programy MEDIA Plus a MEDIA Training. MEDIA 2007 bude v běhu do 31. prosince 2013 a jeho cílem bude opět finanční podpora evropských audiovizuálních projektů a společností. Podpora se bude realizovat v oblasti vzdělávání profesionálů, vývoje nových filmů, distribuce, propagace a pilotních projektů.¹³ Pro program MEDIA 2007 je navrhován rozpočet 1,055 miliardy EUR.¹⁴

Unie je také zapojena do úsilí o zachování regionálních a menšinových jazyků v Evropské unii (baskičtiny, bretonštiny, katalánštiny, frištiny, velštiny atd.)

¹³ MEDIA Desk (2004): MEDIA 2007,

<http://www.mediadesk.cz/index.php?cat=program&sec=3&id=12>

¹⁴ MEDIA Desk (2004): Finanční podpora, <http://www.mediadesk.cz/index.php?cat=program>

Odhaduje se, že v EU mluví rodným jazykem, který není oficiálním jazykem jejich země původu, více než 40 milionů lidí.¹⁵

¹⁵ Anonym (2006): Politiky – Kultura, <http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=2590>

3. Spolupráce České republiky s EU na poli kultury

V rámci přístupových jednání bylo Ministerstvo kultury gestorem kapitoly „Kultura a audiovizuální politika“. Do jeho kompetence ještě spadají části kapitol „Volný pohyb zboží“, „Volný pohyb služeb“ a „Právo obchodních společností“ – oblast duševního vlastnictví. Dále zasahuje do oblasti kulturních práv.

Úkoly v oblasti kultury jsou definovány Článkem 151 Smlouvy o Evropském společenství. Tento článek v prvním bodě říká: „Společenství přispívá k rozkvětu kultur členských států a přitom respektuje jejich národní a regionální rozmanitost a zároveň zdůrazňuje společné kulturní dědictví“. Evropská společenství považují dodržování tohoto článku za prioritu, což bylo zdůrazňováno také při všech jednáních o přistoupení ČR k Evropské unii. Národní a regionální rozmanitost kultur evropských zemí je považována za obrovský potenciál, který musí být zachován a výrazně podporován. Proto také Evropská rada pro oblast kultury - na rozdíl od jiných oblastí – přijímá k dosažení cílů uváděných ve výše uvedeném článku podpůrná opatření, aniž by jimi harmonizovala předpisy členských států.¹⁶

3.1 Programy EU, kterých se Česká republika účastní

3.1.1 Kultura 2000

Rozhodnutím Rady přidružení č. 5/2001 ze dne 16.10.2001 vstoupila ČR do programu Kultura 2000.

¹⁶ Anonym (2006): Rozšiřování EU, Kapitola 20: Kultura a audiovize,
<http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=2186>

Program Kultura 2000 byl vytvořen za účelem podpory evropské kultury. Jeho cílem je:

- podpořit znalost evropské historie a kultury v rámci EU i za jejími hranicemi
- chránit kulturní dědictví evropského významu
- podpořit tvůrčí činnost v oblasti kultury a mezikulturní komunikaci
- zlepšit přístup ke kultuře pro co největší počet občanů.

Vybraným projektům uděluje finanční příspěvky.

V letech 2002, 2003 a 2004 byla každý rok přednostně financována jedna z oblastí kultury, v menší míře byly podpořeny ale i ostatní oblasti kultury. Hlavní oblastí pro rok 2002 bylo výtvarné umění, pro rok 2003 performing arts (divadlo, tanec, hudba, opera, hudební a pouliční divadlo, cirkus). Kulturní dědictví bylo hlavním tématem v roce 2004. Byl však podpořen i menší počet projektů z oblastí, které neměly v daném roce prioritu. V letech 2005 – 2006 jsou všechny oblasti zastoupeny rovnoměrně.¹⁷

Každoročně jsou podpořeny také projekty z oblasti kniha, četba, překlad. V případě překladových projektů se jedná o národní projekty (překlad knih z cizích jazyků do češtiny, případně jiného minoritního jazyka používaného na území ČR).

Po celou dobu trvání programu a pro každou kulturní oblast jsou stanoveny 2 základní kategorie projektů: roční a víceleté projekty. Ročního projektu se musí zúčastnit nejméně 3 spoluorganizátoři ze tří různých zemí zapojených do programu (je stanovena podmínka nejméně 5% spoluúčast každého spoluorganizátora na celkovém rozpočtu projektu) a finanční podpora pro každý vybraný projekt obnáší minimálně 50 000 € a maximálně 150 000 € a pokryje nejvýše 50% celkového rozpočtu projektu. Víceleté projekty musí trvat nejméně 2 a nejdéle 3 roky, musí být podloženy smlouvou mezi spoluorganizátory sepsané dle právní formy platné v jedné ze zemí zapojených do programu a podepsané všemi spoluorganizátory. Dohoda

¹⁷ NPÚ: Program Culture 2000,

http://www.npu.cz/html/culture2000heritage/program_culture2000.htm

musí přesně a jasně popisovat cíle projektu a iniciativy, jakými mají být dosaženy, právě tak jako role každého spoluorganizátora při koncipování, realizaci a financování projektu (je stanovena podmínka nejméně 5% finanční spoluúčasti každého spoluorganizátora na celkovém rozpočtu projektu). Projektu se musí účastnit nejméně 5 spoluorganizátorů z 5 různých zemí zapojených do programu. Finanční podpora každého z vybraných projektů nepřesáhne 60% z celkového rozpočtu projektu, který je předmětem dohody o spolupráci. Částka je vyplácena postupně během období trvání dohody a bude obnášet maximálně 300 000 € ročně.

Projektů se mohou účastnit pouze právní subjekty z evropských zemí, které mají v současné době do programu přístup¹⁸:

- 25 členských států EU: Belgie, Dánsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemí, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Španělsko, Švédsko, Velká Británie, Bulharsko, Česká republika, Estonsko, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Slovensko a Slovinsko, Kypr a Malta,
- 3 státy EHP/ESVO: Island, Lichtenštejnsko, Norsko,
- 2 přístupující země: Bulharsko a Rumunsko,
- kandidátská země: Turecko (Jeho účast v programu je předmětem jednání a smlouvy, která musí být uzavřena mezi tureckou vládou a Evropskou komisí. Turecké organizace budou uznány jako vedoucí projektů nebo spoluorganizátoři v případě, že taková smlouva vstoupí v platnost do konce výběrového řízení.)

3.1.2 MEDIA PLUS a MEDIA Training

V roce 2000 bylo přijato Rozhodnutí Rady 2000/821/ES o zřízení programu na podporu rozvoje, distribuce a prezentace evropských audiovizuálních děl, který navázal na předchozí obdobné programy a který funguje počínaje rokem 2001.

¹⁸ Anonym: Culture 2000: Specifikace na rok 2006, <http://www.institutumeni.cz/res/data/000129.doc>

V rámci programu MEDIA PLUS je za určitých podmínek možné podpořit „předprodukci“, distribuci a prezentaci audiovizuálních děl audiovizuálních děl včetně filmových.

Program MEDIA Training finančně podporuje řadu vzdělávacích programů a kursů, které umožňují evropským profesionálům z oblasti audiovize získat další dovednosti ve svém oboru a zlepšit tak své možnosti a konkurenceschopnost na mezinárodním trhu. Principem těchto vzdělávacích programů je úzká spolupráce a výměna know how mezi různými partnery z oblasti vzdělávání: filmovými a televizními školami, specializovanými vzdělávacími centry, produkčními a distribučními společnostmi nebo televizemi. Vzdělávací programy a kursy se zaměřují na tři hlavní obory: Psaní scénářů, Management a Nové technologie. Účastníci tohoto programu už však musí mít určité zkušenosti, neboť tento program nenahrazuje filmové školy.

Česká republika se připojila k těmto programům dne 30. 7. 2002 podpisem Memoranda o porozumění (Memorandum of Understanding).¹⁹ Od tohoto data také mohou české společnosti a organizace z oboru audiovize předkládat žádosti o finanční podporu. O přijetí do uvedených programů Česká republika, jakožto kandidátská země na přistoupení k Evropské unii, požádala již koncem roku 2000.

České projekty předložené programu MEDIA v roce 2004 získaly 1 440 369 EUR (43 211 070 Kč). Členský příspěvek České republiky do programu MEDIA je od roku 2004 hrazen ze státního rozpočtu jako součást našeho celkového příspěvku do Evropské unie. V Řídícím výboru programu MEDIA má Česká republika dva zástupce, které deleguje Ministerstvo kultury.²⁰

Jako kontaktní partner administrativního zabezpečení činnosti programu MEDIA PLUS a MEDIA Training byla v bruselském ústředí v České republice zřízena kancelář MEDIA DESK, která bude plnit roli informátora o programu pro subjekty z České republiky.

¹⁹ MEDIA Desk (2004): Program MEDIA v ČR,
<http://www.mediadesk.cz/index.php?cat=desk&sec=6>

²⁰ MEDIA Desk (2004): Program MEDIA v ČR,
<http://www.mediadesk.cz/index.php?cat=desk&sec=6>

3.2 Harmonizace české legislativy s legislativou EU

3.2.1 Televize bez hranic

Legislativní rámec pro televizní a rozhlasové vysílání vznikl ještě v dobách bývalého Československa. Na podzim roku 1991 byl schválen Zákon o televizním a rozhlasovém vysílání č. 468 Sb. První veřejnoprávní televizní stanice v ČR byla zřízena zákonem o České televizi (č. 483/1991 Sb.) o týden později. V únoru roku 1992 byla zákonem č. 103/1992 Sb. o Radě České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání vytvořena na vládě nezávislá Rada, jejímž úkolem je vykonávat státní administrativu v oblasti vysílání, dohlížet nad licencováním soukromých televizi a udělovat sankce za nedodržování zákona všem vysílatelům.

Ani novelizace Zákona o rozhlasovém a televizním vysílání v prosinci 1995 zákonem č. 301/1995, který mění a doplňuje zákon 468/1991 Sb., nebyla do českého práva nepřenesena ustanovení evropské audiovizuální legislativy, především směrnice Televize bez hranic (89/552/EEC). Byl však rozšířen zákon o ustanovení o principech registrace vysílání prostřednictvím satelitu a kabelových rozvodů.

V roce 1994 začala v České republice vysílat první celoplošná soukromá televizní stanice TV Nova, a poté i další soukromá stanice - Premiéra TV (dnes Prima TV).

7. května 1999 Česká republika přistoupila k Evropské úmluvě o přeshraniční televizi (Úmluva Rady Evropy). Její ratifikací dne 21. května 2003 byl značně usnadněn proces harmonizace českých zákonů se směrnicí Evropské unie Televize bez hranic.

V základním posudku Evropské komise z července 1997 byla snaha České republiky o přijetí potřebné audiovizuální legislativy, zavedení kvót a regulace hodnocena negativně. Ten konstatoval, že "česká legislativa v audiovizuální oblasti není v souladu s požadavky EU; přetrvávají zde nedostatky v oblastech svobody příjmu, podpory evropských a nových děl, nezávislých producentů a jednotlivých reklamních spotů. V nedávných letech neudělala Česká republika žádný pokrok

směrem ke splnění požadavků EU v audiovizuálním sektoru... bude zapotřebí velkého a soustředěného úsilí, aby se upravil jak regulační rámec, tak struktura tohoto sektoru.”²¹

K žádným změnám v oblasti audiovizuální legislativy ale nedošlo ani během následujícího roku, což jen potvrdila kontrolní zpráva Komise z podzimu 1998: “Předchozí hodnocení konstatovalo, že česká legislativa není kompatibilní se směrnicí EU Televize bez hranic. V této oblasti nebyl učiněn žádný pokrok.” I hodnotící zpráva z roku 1999 musela znovu stroze konstatovat, že “legislativa není kompatibilní se směrnicí Televize bez hranic. Během sledovaného období nebylo dosaženo žádného legislativního pokroku.”²²

Cílem Směrnice Televize bez hranic je vytvoření podmínek pro zachování evropské audiovizuální tvorby s ohledem na kulturní rozmanitost jednotlivých evropských zemí. Články 4 a 5 směrnice ukládají všem členským zemím, aby vhodnými prostředky tam, kde je to proveditelné, zajistily, že vysílatelé vyhradí pro evropská díla nadpoloviční podíl celkového vysílacího času každého svého programu s vyloučením času určeného pro zpravodajství, sportovní události, hry, reklamy, teletextové služby a teleshopping a pro evropská díla vyrobená nezávislými výrobci alespoň 10% celkového vysílacího času svého programu.

Nakonec byla tato směrnice zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání (č.231/2001 Sb.) do právního řádu České republiky začleněna. Tato norma obsahuje i právní úpravu podpory evropské tvorby a evropské nezávislé a současné tvorby. Účinnost zákona je ke dni vyhlášení (4. července 2001) s výjimkou některých ustanovení, které nabývají účinnosti dnem vstupu ČR do EU.

Usnesením vlády č. 942 ze dne 2.10. 2002 byl schválen návrh zákona, kterým se mění zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 309/2002.Sb. Tato novela zákona

²¹ Eva Hrnčířová (2000): České audiovizuální právo normám Evropské unie stále neodpovídá, http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=304

²² viz č. 21

reagovala na připomínky Evropské komise k zákonu č. 231/2001.Sb.²³ Tento zákon v podstatě převzal znění článků 4 a 5 Směrnice Televize bez hranic.

V některých členských státech Evropské unie byla implementace této směrnice mnohem přísnější. Například rumunská novela zákona z roku 1992 přijatá v lednu 1999 stanoví, že 40% evropských pořadů musí být domácího původu. BBC regulované Královskou Chartou z r. 1996, Dohodou s Ministrem pro kulturu, Media a Sport a "Prohlášením o slibech učiněných divákům a posluchačům" je povinno dodržovat Evropské kvóty a jeho televizní vysílání obsahuje velmi vysoké procento evropských - zejména domácích pořadů. V letech 1996/1997 to bylo 85%. V Maďarsku musí 70% ročního vysílacího času veřejnoprávní televize tvořit evropská díla a z této kvóty musí být 51% programů vyrobeno v Maďarsku. Zároveň musí být nejméně 51% kvótově relevantního vysílacího času vyhrazeno pro evropská díla a z této kvóty 30% musí být vyrobeno v Maďarsku. Pro soukromé televize platí měkčí úprava. Ve Španělsku musí být 51% ročního vysílacího času rezervováno pro evropská díla, z nichž 50% musí být rezervováno vysílání děl, jejichž originální verze je v některém z oficiálních jazyků Španělska. 40% hraných filmů musí pocházet z Evropské unie a z nich musí být polovina španělského původu. V Katalánsku byla přijata úprava kabelové televize, která stanovuje, že 50% z 51% vysílacího času vyhrazeného evropským dílům musí být v oficiálním katalánském jazyce, z nichž 50% musí být vyrobeno v Katalánsku.

Nejpřísnější zákony jsou ve Francii. Několik vládních dekretů provádějících Zákon č. 86-106 z 30.9.1986 o svobodě komunikací, ve znění pozdějších doplňků, zavedlo jednak vysílací kvóty předepisující určité procento evropských děl a děl ve francouzském jazyce, dále kvóty hraných filmů, které omezují počet filmů, které lze ročně uvést, a předepsaná časová pásma pro uvádění filmů. 60% všech vysílaných hraných filmů a audiovizuálních děl musí být evropského původu a současně 40% všech vysílaných hraných filmů a audiovizuálních děl musí být francouzského původu. U terestriálního vysílání se tato kvóta musí dodržovat v hlavním vysílacím čase. Národní regulátor CSA má pravomoc, na ročním základě, upravit pásmo

²³ Ministerstvo kultury: Ministerstvo kultury ČR a Evropská unie,

<http://www.mkcr.cz/article.php?id=366>

hlavního vysílacího času. Pro služby placené televize i pro terestriální vysílání platí stejný režim kvót. K těmto vysílacím kvótám se ještě nařízeními omezuje počet hraných filmů, které každoročně mohou být vysílány v televizi. Dále se regulace vztahují na časová pásma povolená pro vysílání filmů.

Navíc k režimu kvót jsou vysílatelé ve Francii povinni investovat do evropské audiovizuální produkce, do děl vyráběných původně ve francouzském jazyce (až 15% z čistého obrátu vysílatele) a do nákupu vysílacích práv těchto filmů.

Dále byly v průběhu přístupových jednání v oblasti audiovizuální politiky přijaty tyto zákony : tiskový zákon (č.46/2000 Sb.) a zákon o provozování rozhlasového a TV vysílání (č.309/2002 Sb.), čímž bylo dosaženo plné kompatibility českého právního řádu s právem ES.

Tiskový zákon upravuje některá práva a povinnosti vydavatelů a dalších fyzických a právnických osob v souvislosti s vydáváním periodického tisku.

Zákon o provozování rozhlasového a TV vysílání upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osob při provozování rozhlasového a televizního vysílání.

3.2.2 Kulturní dědictví

V oblasti **kulturního dědictví** byl harmonizován:

- Zákon o ochraně sbírek muzejní povahy (byl publikován jako zákon č. 122/2000 Sb.)
- Zákon o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statkůⁱⁱⁱ (byl publikován jako zákon č. 101/2001 Sb.)
- Zákon o vývozu některých kulturních statků z celního území Evropského společenství (byl publikován jako zákon č. 214/2002).

Zákonem o ochraně sbírek muzejní povahy se stanoví podmínky ochrany sbírek, uchovávaných zejména v muzeích a galeriích, stanoví se podmínky a způsob vedení evidence sbírek muzejní povahy, práva a povinnosti vlastníků sbírek muzejní povahy a sankce za porušení stanovených povinností.

Centrální evidenci sbírek vede Ministerstvo kultury. Sbíрку nebo jednotlivé sbírkové předměty zapsané v centrální evidenci lze vyvážet z území České republiky pouze z důvodů vystavování, preparace, konzervování, restaurování nebo vědeckého zkoumání, a to na dobu určitou a na základě povolení ministerstva a pouze je – li zajištěno, že se sbírka či jednotlivé sbírkové předměty opravdu vrátí do České republiky. Celní úřad potvrdí při vývozu a zpětném dovozu část C tiskopisu a vlastník je povinen po zpětném dovozu zaslat díl tohoto tiskopisu ministerstvu nejpozději do 15 dnů ode dne ukončení platnosti povolení a je povinen ministerstvu na vyžádání doložit, že dovezená sbírka nebo jednotlivé sbírkové předměty jsou totožné s těmi, které byly na základě povolení vyvezeny, popřípadě umožnit jejich ohledání.

Skutečný stav sbírkových předmětů zapsaných v centrální evidenci se zjišťuje inventarizací, a k jejímu provádění je určena inventarizační komise. Pokud jsou zjištěny nedostatky, musí vlastník sbírky podniknout kroky k jejich nápravě.

Na dodržování povinností stanovených tímto zákonem dohlíží Ministerstvo kultury a za porušení může uložit vlastníkově sbírky pokutu ve výši od 6 000 do 10 000 000 Kč.

Pokud jsou součástí sbírek kulturní památky nebo národní kulturní památky, zůstává způsob jejich ochrany a nakládání s nimi podle zvláštního právního předpisu tímto zákonem nedotčen.

Zákon o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků stanoví postup při navrácení kulturních statků, pokud byly nezákonně vyvezeny na území České republiky z území jiného členského státu Evropské unie nebo z území České republiky na území členského státu po 31. prosinci 1992. Ústředním orgánem, který plní úkoly související s navracením, je Ministerstvo kultury a v případě archiválií Ministerstvo vnitra.

Pokud je Česká republika dožádaný stát^{iv}, postup je následující:

Vyhledávání nezákonně vyvezeného kulturního statku je zahájeno na základě písemné žádosti ústředního orgánu žádajícího státu^v. Žádost musí obsahovat údaje potřebné k identifikaci kulturního statku a prohlášení ústředního orgánu žádajícího státu, že se jedná o nezákonně vyvezený kulturní a v čem spočívá nezákonnost vývozu.

Ústřední orgán dožádaného státu poté o žádosti vyrozumí vlastníka, popřípadě držitele tohoto statku (pokud není vlastník znám), a pokud se mu podaří zjistit místo, kde se tato osoba nebo kulturní statek nachází, informuje o tom ústřední orgán žádajícího státu. Současně ho vyzve, aby se ve lhůtě 2 měsíců ode dne doručení této výzvy zúčastnil ohledání kulturního statku, které ústřední orgán zprostředkuje, a zároveň jej upozorní, že pokud této lhůty nevyužije, nebudou stanoveny opatření nezbytná k zajištění péče o kulturní statek. Vlastní nebo držitel kulturního statku je povinen umožnit ohledání tohoto statku, které se provádí za účasti zástupce ústředního orgánu.

V případě, že je ohrožena hmotná podstata kulturního statku, rozhodne ústřední orgán o opatřeních, která je povinen jeho vlastník (nebo držitel, pokud není vlastník znám) učinit k jeho ochraně, a zároveň určí lhůtu, v níž je povinen tato opatření vykonat. Pokud tak vlastník nebo držitel neučiní nebo je-li to z důvodu ochrany statku nutné, rozhodne ústřední orgán o povinnosti odevzdat kulturní statek na dobu nezbytně nutnou do úschovy právnické osobě nebo organizační složce státu určené v rozhodnutí. Stejný postup je praktikován i v případě, že vlastníkem nebo držitelem není umožněno ohledání kulturního statku.

Ústřední orgán žádajícího státu může podat k soudu České republiky proti vlastníkovvi kulturního statku, popřípadě proti jeho držiteli (není-li vlastník znám), návrh na zahájení řízení o navrácení nezákonně vyvezeného kulturního statku, který musí obsahovat mimo jiné podrobný popis nezákonně vyvezeného kulturního statku a doklady, z nichž vyplývá, že jde o kulturní statek podle právních předpisů žádajícího státu, který byl nezákonně vyvezen z jeho území.

Pokud je Česká republika žádající stát, postup je následující:

Jestliže ústřední orgán zjistí, že byl z území České republiky nezákonně vyvezen kulturní statek, podá ústřednímu orgánu dožádaného státu žádost o jeho vyhledání, která musí mimo jiné obsahovat údaje potřebné k identifikaci zmíněného statku a prohlášení ústředního orgánu, že se jedná kulturní statek, který byl podle tohoto zákona vyvezen nelegálně a v čem spočívá nezákonnost jeho vývozu. Po obdržení vyrozumění od dožádaného státu o tom, že kulturní statek byl nalezen a je možno jej ohledat, učiní tak v dohodnuté lhůtě, nejpozději však do dvou měsíců od doručení vyrozumění.

Ústřední orgán je oprávněn podat k příslušnému soudu dožádaného státu proti vlastníku nebo držiteli návrh na zahájení soudního řízení o navrácení nezákonně vyvezeného kulturního statku, pokud jednání s vlastníkem nebo držitelem kulturního statku směřující k jeho navrácení není účelné. S touto skutečností zároveň seznámí ústřední orgán dožádaného státu.

Po navrácení nezákonně vyvezeného kulturního statku zpět na území České republiky ho ústřední orgán vhodně umístí. Může také uložit pokutu za porušení povinností až do výše 3 000 000 Kč a za opakované porušení povinností až do výše dvojnásobku horní hranice stanovených částek.

Zákon o vývozu některých kulturních statků z celního území Evropských společenství stanoví další podmínky pro vývoz kulturních statků z celního území Evropských společenství uvedených v právních předpisech Evropských společenství, které upravují vývoz kulturních statků z celního území. K udělování povolení k vývozu je příslušné Ministerstvo kultury a v případech týkajících se archiválií Ministerstvo vnitra.

Pokud má celní úřad podezření, že předmět je kulturním statkem, který je vyvážen bez vývozního povolení, pak tento předmět rozhodnutím zajistí a informuje o tom neprodleně ústřední orgán. Vývozce je povinen strpět úkony nezbytné k identifikaci a prověření předmětu. Pokud je vývozci prokázáno porušení tohoto zákona, hradí veškeré náklady na zajištění předmětu sám.

V případě, porušení některé z daných povinností může ústřední orgán uložit pokutu až do výše 100 000 Kč. Pokud někdo vyváží, nebo vyveze kulturní statek bez povolení, bude mu uložena pokuta až do výše 1 000 000 Kč.

3.2.3 Duševní vlastnictví

V oblasti **duševního vlastnictví** bylo v souvislosti s plnou harmonizací legislativy nutné především prodloužení ochrany autorských práv na 70 let, ochrana zvukových nahrávek a ochrana před pirátským zbožím. Tyto úkoly byly zajištěny přijetím nového autorského zákona č. 121/2000 Sb., který nabyl účinnosti 1. 12. 2000. Autorský zákon obsahuje i ustanovení, vyplývající ze Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) o právu autorském a Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech. Parlament ČR schválil přístup k oběma smlouvám v srpnu 2001 a Česká republika se stala jejich účastníkem 10.10. 2001.²⁴

²⁴ Ministerstvo kultury: Ministerstvo kultury ČR a Evropská unie,
<http://www.mkcr.cz/article.php?id=366>

4. Česká republika a UNESCO^{vi}

4. listopadu 1945 podepsalo Československo (jako jeden z dvaceti zakladatelských států) na ustavující diplomatické konferenci v Londýně Ústavu, na jejímž základě byla tato organizace založena. Samostatná Česká republika se jeho členem po rozpadu Československa stala 22. února 1993.

Dne 17. 12. 1975 vstoupila v platnost „Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví“ (The Convention concerning the Protection of World Cultural and Natural Heritage), která byla jednomyslně schválena na generální konferenci UNESCO dne 16. 11. 1972. ČSFR k této Úmluvě přistoupila dne 15. 11. 1990 a závaznou se pro ni stala dnem 15. 2. 1991. Na základě sukcese je platná i pro Českou republiku pod č. 159/1991 Sb.

Hlavním posláním Úmluvy je povinnost smluvního státu zabezpečit označení, ochranu, zachování a předávání kulturního a přírodního dědictví budoucím generacím. Stát to zajistí při maximálním využití svých vlastních zdrojů, případně s mezinárodní pomocí a spoluprací.²⁵

Mezi hlavní záměry UNESCO patří zajištění ochrany kulturní diverzity ve všech oblastech kulturní činnosti. Na 31. zasedání Generální konference UNESCO v Paříži dne 2. listopadu 2001 byla přijata Všeobecná deklarace UNESCO o kulturní diverzitě. Tímto aktem byla kulturní diverzita poprvé uznána jako „společný majetek lidstva“ a faktorem rozvoje. Řada aspektů kulturní diverzity už je předmětem závazné i nezávazné mezinárodní právní úpravy, ale samotná Deklarace je pro státy nezávazná, proto je potřeba vytvořit nový a účinnější nástroj. Pozornost by se však měla věnovat způsobu jeho aplikace a dosahu.

Na 32. zasedání Generální konference UNESCO v Paříži byla většinově potvrzena potřeba takového nástroje, který by měl formu mezinárodně závazného dokumentu a který by státům umožňoval definovat vlastní kulturní politiku. A tak byla dne 20. října 2005 schválena Konvence o ochraně a podpoře rozmanitosti

²⁵ Anonym (2005): Wikipedie,

http://cs.wikipedia.org/wiki/Sv%C4%9Btov%C3%A9_d%C4%9Bdictv%C3%AD

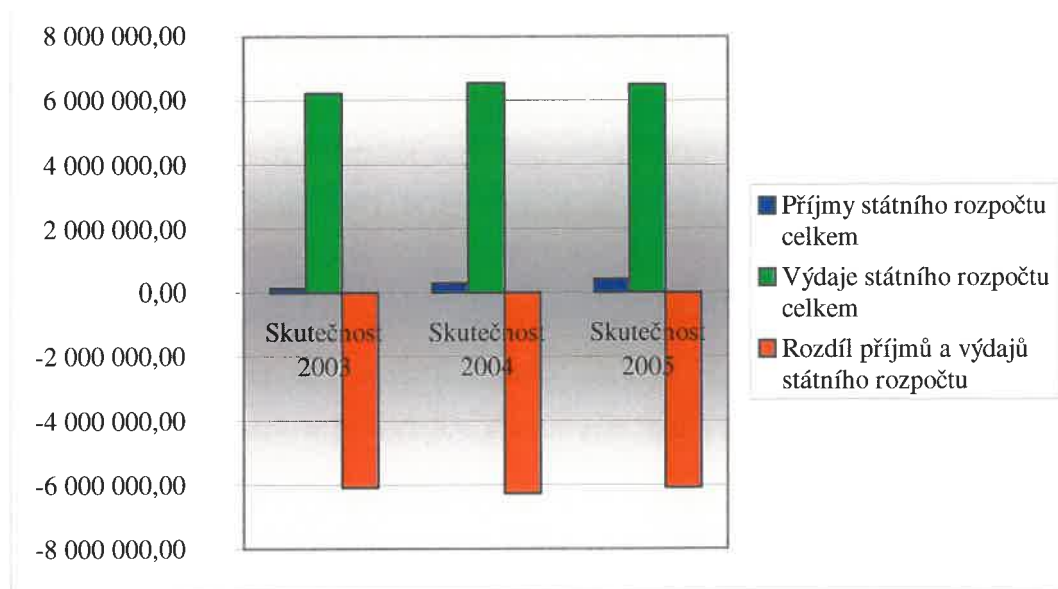
kulturních projevů. V platnost vstoupí ratifikací alespoň 30 členskými zeměmi UNESCO.

5. Státní rozpočet, kapitola 334 - Ministerstvo kultury

Na základě mé žádosti mi ministerstvo kultury poskytlo Bilanci příjmů a výdajů státního rozpočtu kapitoly 334 - Ministerstvo kultury za rok 2004 a 2005, kde jsou uvedeny i skutečné příjmy a výdaje za rok 2003, a Plnění závazných ukazatelů státního rozpočtu kapitoly 334 - Ministerstvo kultury za rok 2004 a 2005.

Příjmy státního rozpočtu kapitoly 334 - Ministerstvo kultury (dále už jen státní rozpočet) v roce 2003 tvořily 2,36 % výdajů, v roce 2004 4,5% výdajů a v roce 2005 6,44% výdajů. Rozdíl mezi příjmy a výdaji se tedy pohybuje kolem šesti miliard korun. Viz graf 2.

Graf 2: Příjmy a výdaje státního rozpočtu v letech 2003 - 2005, kap. 334 - Ministerstvo kultury

Příjmy státního rozpočtu v roce 2004 se oproti předchozímu roku zdvojnásobily. Z původních 147 407,76 tis. Kč vzrostly na 294 848,77 tis. Kč a roce 2005 dosáhly 418 495,28 tis. Kč. Nejvíce financí v roce 2003 tvořily nedaňové příjmy (81 316, 75 Kč) a konkrétně odvody příspěvkových organizací, které činily

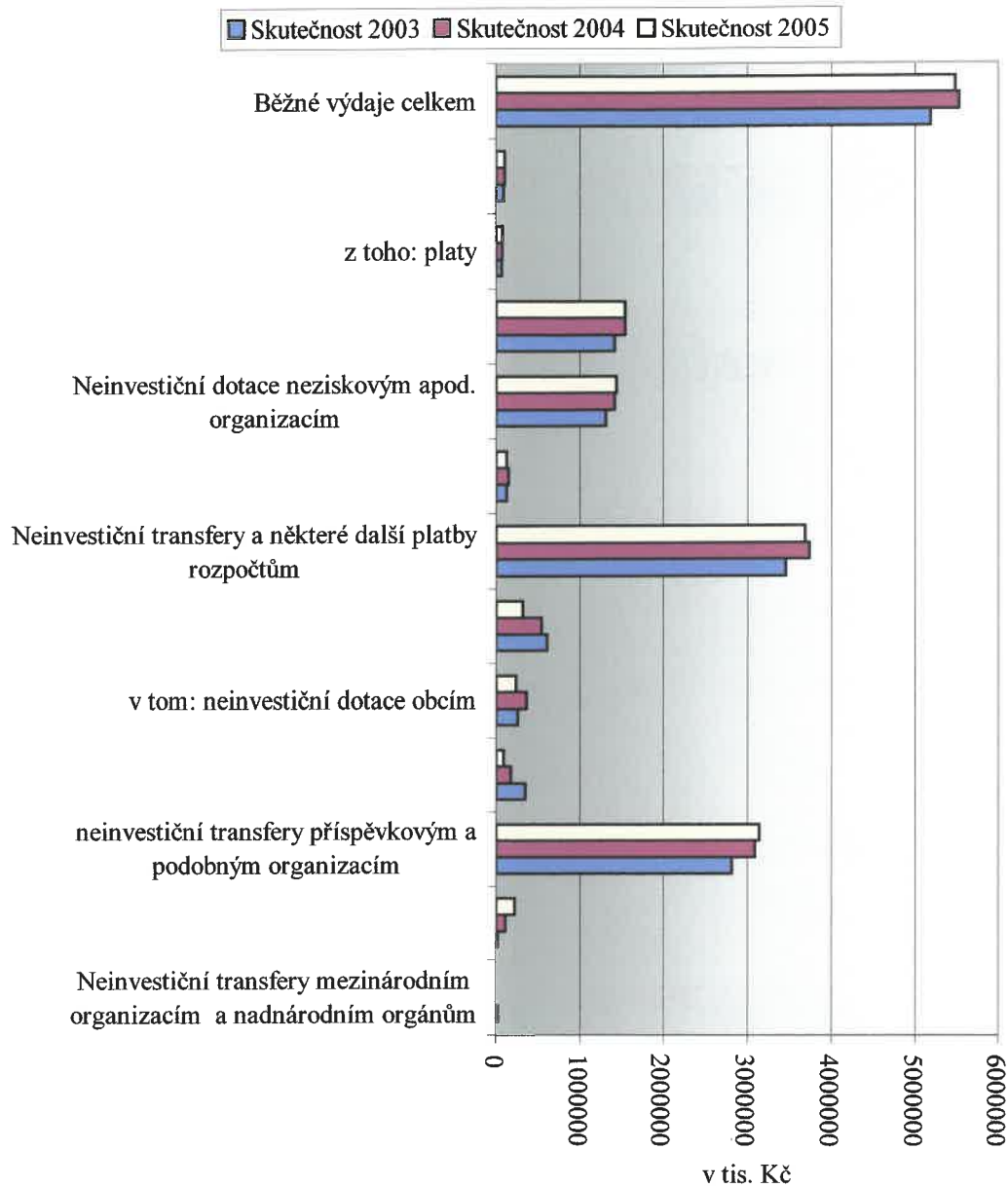
67 109 tis. Kč. V letech 2004 a 2005 představovaly největší zdroj financí neinvestiční přijaté dotace, tedy 165 584,31 tis. Kč v roce 2004 a 249 600,22 tis. Kč.

Výdaje státního rozpočtu v roce 2004 zaznamenaly nárůst o 315759,8 tis. Kč oproti roku 2003, kdy dosahovaly částky 6 233 477,45 tis. Kč. O rok později sice výdaje klesly, ale stále byly o 263 825,43 tis. Kč vyšší než v roce 2003.

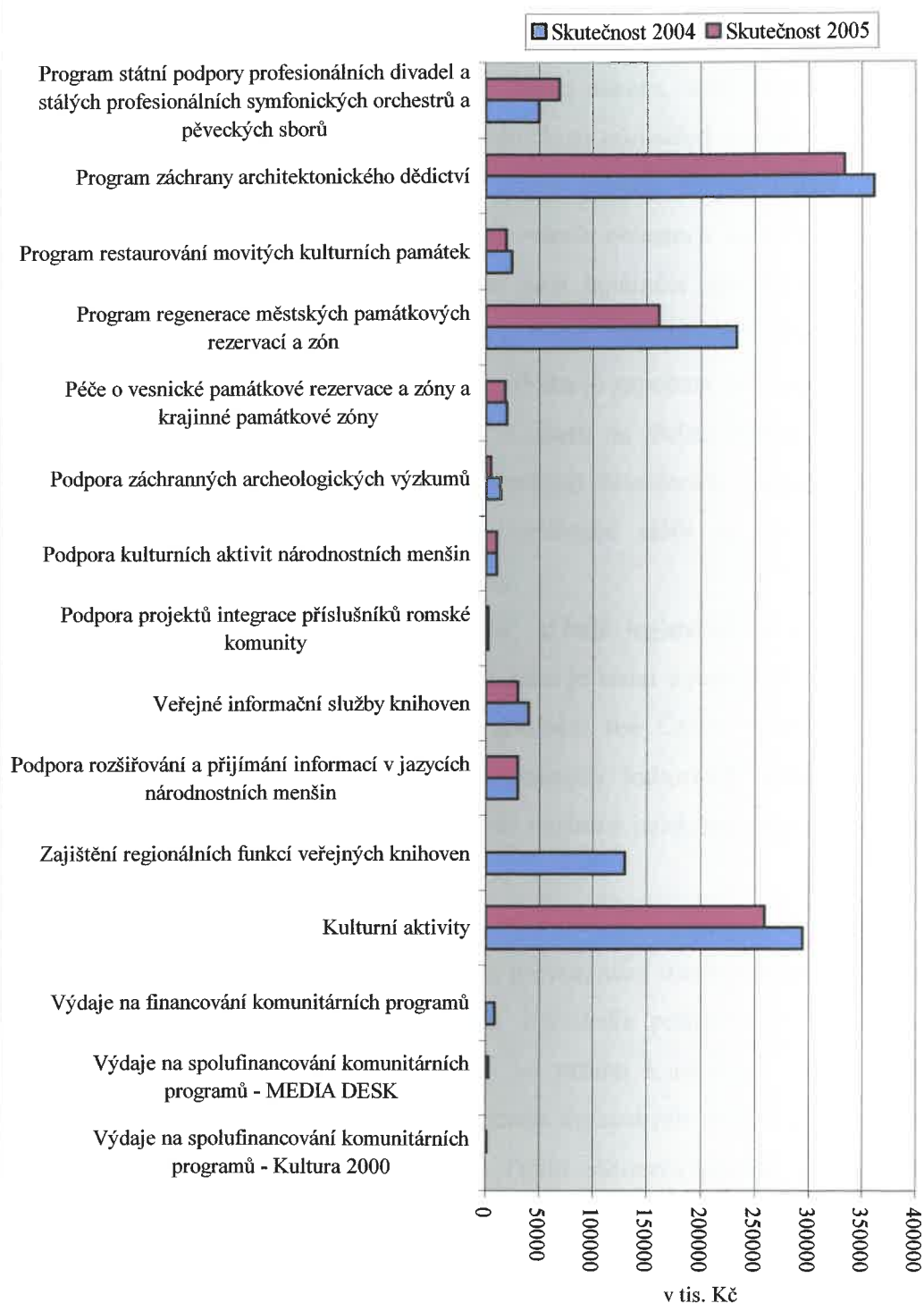
Nejvíce financí ve všech třech letech bylo vydáno jako neinvestiční transfery a některé další platby rozpočtům - 3 458 866,43 tis. Kč v roce 2003, 3 742 040,46 tis. Kč v roce 2004 a 3 689 746, 21 Kč v roce 2005. Významné výdaje představovaly i neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím, neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neinvestiční dotace neziskovým a podobným organizacím (seřazeno podle jejich výše od nejvyšších po nejnižší). Viz graf 3.

Přihlédneme-li ke specifickým dílčím údajům, zjistíme, že nejvíce financí v letech 2004 a 2005 připadá na Program zachrany architektonického dědictví. V roce 2004 to bylo 361 077,89 tis. Kč a 333 579,42 tis. Kč v roce 2005. Druhé nejvyšší výdaje byly přiděleny na kulturní aktivity - 294 179,97 tis. Kč v roce 2004 a 259 034,35 tis. Kč v roce 2005. Vysoký podíl financí získal i Program regenerace městským památkových rezervací a památkových zón - 233 233,81 tis. Kč v roce 2004 a 161 436,65 v roce 2005. Příliv financí do většiny oblastí v roce 2005 klesl a na zajištění regionálních funkcí veřejných knihoven nebyly v tomto roce vyčleněny žádné peníze. Významnější nárůst dotací ze státního rozpočtu zaznamenal pouze Program státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů, kde rozdíl činil 19 142 tis. Kč. Viz graf 4.

**Graf 3: Výdaje státního rozpočtu v letech 2003 - 2005, Kapitola 334
Ministerstvo kultury**

Graf 4: Specifické dílčí ukazatele z roku 2004 a 2005, kap. 334 - Ministerstvo kultury

Závěr

Vstup do Evropské unie byl, podle mého názoru, nevyhnutelný, pokud se nechceme stát osamělým a zapomenutým státečkem uprostřed sousedních spojenců. Členství v Evropské unii s sebou přináší určité výhody a jistá úskalí. V oblasti kultury by to mělo znamenat otevřenost ve všech oblastech kultury a audiovize, možnost účasti na projektech a především širší uplatnění umělců v zemích EU. Členství v komunitárních programech vyžadovalo vstupní poplatky ze státního rozpočtu, členstvím v EU odpadly. Česká republika je zapojená do programů Kultura 2000, MEDIA PLUS a MEDIA Training. Z účasti na těchto programech vyplývá mnoho pozitiv, mezi které patří rozvoj uměleckých dovedností, vzájemných vztahů, zvýšení možnosti pozdějšího uplatnění v umělecké sféře a v neposlední řadě významná finanční platforma pro tyto projekty.

V souvislosti se vstupem také došlo k řadě legislativních změn. Duševní vlastnictví je nyní chráněno na stejné úrovni, jako je tomu v jiných členských státech EU. Díky harmonizaci českých právních předpisů má Česká republika zaručena stejná práva při navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků jako mají všechny členské země, čímž by se měla zvýšit možnost jejich navrácení zpět na naše území.

V souladu s požadavkem na aproximaci právních předpisů se směrnicí ES „Televize bez hranic“ byl pozměněn zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Současná právní úprava znamená, z hlediska podpory evropské tvorby, výhodnější pozici pro konkurenci zejména ve vztahu k asijským zemím a USA. Převážná většina evropských států se zavedením evropských kvót spojila i ochranu svého národního audiovizuálního průmyslu. Tímto zákonem regulují nejen množství odvysílaných evropských děl, ale také množství odvysílané domácí tvorby, jako je tomu například ve Francii, Španělsku nebo Maďarsku. Polsko dokonce „schovalo“ evropské kvóty do národních polských kvót, neboť domácí díla se započítávají mezi evropská. V Česku podobná regulace vysílání za účelem podpory národní tvorby

neexistuje. V tomto ohledu je implementace této směrnice naprosto nedostačující a vyžaduje si svou nápravu.

V současné době patří televize a rádio k nejdůležitějším zdrojům informací. Ve Švédsku je velké množství vysílacího času věnováno nejrozličnějším kulturním tématům. V Estonsku musí státní mediální instituce většinu vysílacího času věnovat programům informačním, kulturním, vzdělávacím a zábavným. V Chorvatsku musí vzdělávací programy v rádiích zaplňovat minimálně 4% vysílacího času. Ministerstvo kultury by proto mělo v této souvislosti navrhnout zákon, který by do vysílání začlenil dostatečný počet vzdělávacích programů a programů věnovaných kultuře a umění. Tento zákon by se měl týkat všech vysílatelů, pouze pro soukromé televizní stanice by bylo toto omezení mírnější.

Další mezery lze nalézt v jazykové politice. Přestože je francouzština jedním z úředních jazyků EU, OSN a Rady Evropy, byly ve Francii založeny programy a instituce pro podporu tohoto jazyka, např. Delegation francouzského jazyka či Regionální ředitelství pro kulturní záležitosti. V Bulharsku je vysílání povoleno pouze v oficiálním jazyce a v jiném jazyce jsou vysílány pouze vzdělávací pořady nebo pořady určené pro občany, jejichž národní jazyk není bulharština. V Lotyšsku funguje národní program „Livs in Latvia“. Cílem tohoto programu je uchránit lotyšský jazyk před vymizením. I přesto je zde mnoho divadelních her stále prezentováno v ruštině. Německá vláda chce rozšířit počet německy mluvících pracovníků v evropských institucích, a tak v roce 2002 nabídl Goethe-Institut pět kurzů němčiny pro zaměstnance EU a úředníky kandidátských zemí. O tyto kurzy je velký zájem a jejich počet se zvyšuje. Proto by bylo v zájmu zachování a šíření českého jazyka účelné zavést např. program, na jehož základě by byla založena centra (u nás i v zahraničí, zejména v sousedních státech) zabývající se výukou a propagací českého jazyka.

Stejně tak je důležité šíření a prezentace české kultury nejen doma, ale i v zahraničí. Rakousko za tímto účelem zakládá v evropských státech umělecké ateliéry. Ve Francii je za šíření francouzské kultury ve světě zodpovědná Francouzská kulturní umělecká asociace (AFAA). Dále organizuje výměnu umělců a koordinuje kulturní program různých kultur ve Francii s názvem Sezóny.

Kulturní vzdělání ve většině evropských států je zajištěno formou povinné umělecké výuky na základních a středních školách. Majoritně se jedná o výtvarnou a hudební výchovu, ale v Nizozemí byly navíc zavedeny předměty Kulturní vzdělání a Klasické kulturní vzdělání. Ve Finsku sice není umělecké vzdělání obsaženo ve školních osnovách, ale fungují zde vzdělávací programy, které jsou podporované státem. Patří mezi ně např. Národní umělecká galerie vzdělávacích programů pro děti školního věku. Česká republika se pyšní sítí základních uměleckých škol, která je zcela ojedinělá. Myslím si však, že by nebylo na škodu, kdyby k povinným předmětům na základních a středních školách přibýly takové, jejichž náplní by byla samostatná nauka o historii umění a o českém folklóru.

Problémem, který se netýká pouze České republiky, je nedostatek prostoru pro umělecké vyjádření. Jednou z možností, jak se s tímto vypořádat jsou graffiti. V Buenos Aires byly využity v rámci kulturního projektu k oživení domů v periferních dělnických čtvrtích, kterým tímto způsobem byl navrácen zajímavý výraz v jinak obřím komplexu o 12 milionech obyvatel. U nás byla tato činnost odsunuta za hranice zákona. Neblahým činitelem jsou „čmáralové“, kteří chaoticky a v rychlosti ničí kteroukoli fasádu, zeď či sklo a nevyhýbají se ani kulturním a historickým památkám či nově omítnutým budovám. Tito jedinci vrhají stín na celou subkulturu. Tato problematika je mnohem složitější vzhledem ke své hmotné podstatě, ale jsem přesvědčena, že její řešení není nereálné. Především je třeba přesně vymezit prostory a plochy, kde by realizace graffiti byla povolena, a podnítit zájem o jejich využití vyhlášováním různých soutěží.

I v dalších oblastech by se změnou přístupu mohl zvýšit zájem občanů o kulturu. Itálie v tomto roce zahájila reklamní kampaň na billboardech a pomocí reklamních spotů. Objevila se tam třeba socha Davida bez ruky. Kampaň říká: „Bez Vaší pomoci by mohla Itálie o něco přijít.“

Expozice v muzeích a galeriích jsou příliš statické a mnohdy jsou návštěvníci odkázáni na strohé popisky exponátů za sklem. Za použití nejrůznějších multimediálních a virtuálních technik, by byla prohlídka mnohem zajímavější. Toto je však finančně velmi nákladné a prozatím by bohatě postačilo, kdyby prohlídka byla prováděna kvalifikovaným průvodcem, který nejenže rozumí dané tematice, ale je schopný podat výklad poutavou formou.

Dalším oříškem je otázka nedostatečného ohodnocení. Platy zaměstnanců v kulturním sektoru jsou v porovnání s ostatními profesemi velmi nízké a většina umělců je proto nucena pracovat v jiných oblastech, nebo odchází za prací do zahraničí.

Je nezbytné najít všechny cesty, které by vedly k získání dostatečného peněžního základu. Novým způsobem financování v Polsku je loterijní hra zvaná Lotto, z níž určitá část výdělků putuje na kulturu. V Kulturní politice si Ministerstvo kultury klade za cíl zvýšit výdaje státního rozpočtu na 1% . Nejenže nebyl splněn stanovený cíl, ale podíl výdajů neustále klesá a podle rozpočtu schváleného na rok 2006 tomu nebude jinak.

Zatím není zcela zřejmé, co se s Českou kulturou stane. Především záleží na občanech tohoto státu, jakou kulturu budou chtít a jak využijí své schopnosti a možnosti, které se jim nabízejí. Měli bychom si uvědomit, že česká kultura je něco, co je nám vlastní, co je pro nás typické. Že je součástí naší historie a zároveň se s ní vyvíjí. Proto bychom se neměli snažit ji odkoukat od jiných států, ale naopak využít všech dostupných prostředků, aby se mohla dál rozvíjet, aniž by byla dotčena vlivem kultur jiných zemí, aby se pojem česká kultura postupem času nezměnil na pojem kultura evropská. Přesto se však obávám, že pomyslné brnění, které má naši kulturu ochránit, je spíše cedníkem, přičemž ohrožení pro ni nekončí na hranicích evropského kontinentu.

Resumé in English

After the entry to the European union, the assimilation risk posing a threat to Czech culture has increased. Cultural diversity is a term used on international level, because stressing mutual respect and tolerance for cultural differences and maintaining and promoting cultural diversity as an important part of sustainable development is the best way how to preserve peace and international security.

On the basis of the report on a state's relation to culture and to European states' cultural policies, the Ministry of Culture presented "Strategy of a More Efficient Support of Culture by the State". One year after, the government gave its blessing to the plan and in 2001 it was updated and renamed as "Cultural Policy". In this document, the goals that should be reached until 2005 are set.

In the European Union, cultural cooperation has become a community competence since its institution in 1992 in the Maastricht Treaty. The European Union launched several programmes dedicated to countering the homogenizing effects of globalization on culture. Culture 2000, MEDIA PLUS and MEDIA Training are some of the most important programmes, in which the Czech Republic takes part.

Culture 2000 has among its key objectives preserving and enhancing Europe's cultural heritage. Its duration is between 2000 and 2006, and it has a budget of 236 million euros. It provides grants to cultural cooperation projects in all artistic and cultural fields (performing arts, plastic and visual arts, literature, heritage, cultural history, etc.). From 2007 to 2013, a new continuing programme should be realized.

Each year, one or two European cities are choosen to become the European Capital of Culture and through this are enabled to present their cultural life and development. This project is financed through the Culture 2000 programme.

MEDIA Plus supports the development, distribution and promotion of European audio-visual works. The programme has a budget of 493 million euros. In 2007, MEDIA Plus will be replaced by MEDIA 2007.

Czech legislation had to be amended to conform to the provisions of the European Union. The Commission directive "TV without frontiers" concerning the promotion and circulation of the European audio-visual production was, in contrast to the majority of other European states, harmonized without inclusion of the protection of the national production.

The UNESCO Universal Declaration on Cultural Diversity, adopted by member states in 2001, represents the first international standard-setting instrument aimed at preserving and promoting cultural diversity and intercultural dialogue.

Shortage of finances facing culture results in many problems. The Ministry of Culture set the goal to increase the state budget expenses on culture to 1% of GDP, but this objective hasn't been achieved and the proportion of expenses keeps falling.

Czech culture is an important part of our history. Culture and history develop simultaneously. It is necessary to take advantage of all the accessible instruments to make it possible for our culture to keep blossoming without the influence of other states and to prevent it from being assimilated into other cultures.

Literatura

Knihy, články, příručky, zákony a brožury:

- Autorský zákon č. 121/2001 Sb.
- Evropská komise: *Glosář: Instituce, politiky a rozšiřování Evropské unie*. Informační centrum Evropské unie, Praha 2004, ISBN 80-239-2451-6
- Ministerstvo kultury: *Kulturní politika*, Praha 2001
- Pérez de Cuéllar, Javier: *Our Creative Diversity. Report of the World Commission on Culture and Development*. UNESCO Publishing/Oxford IBH Publishing 1998
- Česká kancelář Culture 2000: *Program Evropské unie Culture 2000, Projekty s Českou účastí*. Divadelní ústav v EOS Praha 2004, ISBN 80-7008-174-0
- Ministerstvo kultury: Příloha I Komunitární programy v rámci stávající finanční perspektivy (ke stažení na <http://www.mkcr.cz/article.php?id=1134>)
- Autorský kol. Katedry teorie kultury (kulturologie), Filozofické fakulty UK v Praze: *Vztah státu ke kultuře, kulturní politika evropských zemí (Aktualizace vybraných problémů)*, Praha 2004
- Tiskový zákon č. 46/2000 Sb.
- Zákon o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků č. 101/2001 Sb.
- Zákon o ochraně sbírek muzejní povahy č. 122/2000 Sb.
- Zákon o provozování rozhlasového vysílání a TV vysílání č. 231/2001 Sb.
- Zákon o vývozu některých kulturních statků z celního území Evropského společenství č. 214/2002

Internetové stránky:

- Anonym (2005): Wikipedie – úřední jazyk, http://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9A%C5%99edn%C3%AD_jazyk
- Anonym (2005): Wikipedie – světové dědictví, http://cs.wikipedia.org/wiki/Sv%C4%9Btov%C3%A9_d%C4%Bdictv%C3%AD
- Anonym (2006): Wikipedie – UNESCO, <http://cs.wikipedia.org/wiki/UNESCO>

- Anonym (2005): Culture 2000 – Presentation,
http://europa.eu.int/comm/culture/eac/culture2000/cult_2000_en.html
- Anonym (2006): History,
http://europa.eu.int/comm/culture/eac/other_actions/cap_europ/historic_en.html
- Anonym (2005): Cultural cooperation,
http://europa.eu.int/comm/culture/portal/action/cooperation/coop_en.htm
- Eva Hrnčířová (2000): České audiovizuální právo normám Evropské unie stále neodpovídá, http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=304
- Anonym (2006): Rozšiřování EU, Kapitola 20: Kultura a audiovizí, <http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=2186>
- Anonym (2006): Politiky – Kultura, <http://www.evropska-unie.cz/cz/article.asp?id=2590>
- Ing. Říha, J. (2003): Cestovní ruch, <http://hn.ihned.cz/download/Rocenka2003/10kap.pdf>
- Česká kancelář Culture 2000 (2005): Nový program Culture 2007,
<http://www.institutumeni.cz/index.php?cmd=page&id=182>
- Česká kancelář Culture 2000: Culture 2000,
<http://www.institutumeni.cz/index.php?cmd=page&id=23>
- Anonym: Culture 2000: Specifikace na rok 2006,
<http://www.institutumeni.cz/res/data/000129.doc>
- MEDIA Desk (2004): Program MEDIA v ČR,
<http://www.mediadesk.cz/index.php?cat=desk&sec=6>
- MEDIA Desk (2004): Finanční podpora, <http://www.mediadesk.cz/index.php?cat=program>
- MEDIA Desk (2004): MEDIA 2007,
<http://www.mediadesk.cz/index.php?cat=program&sec=3&id=12>
- Ministerstvo kultury: Ministerstvo kultury ČR a Evropská unie,
<http://www.mkcr.cz/article.php?id=366>
- NPÚ: Program Culture 2000,
http://www.npu.cz/html/culture2000heritage/program_culture2000.htm
- Smolíková, M. (2005): Státní rozpočet 2006 kulturu opět přehlídí,
http://www.proculture.cz/index.php?section=71&a_id=932
- JUDr. Kroupa, V. (1999): Transpozice některých ustanovení,
<http://www.rrtv.cz/files/zprava1998/c21.doc>
- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (2006): III.1.4 Evropská úmluva o přeshraniční televizi, <http://www.rrtv.cz/zprava1999/a314.html>

Přílohy 1 – 6

Příloha 1

Tabulka 2: Plnění kulturní politika ČR²⁶

v tis. Kč

rok	celkové výdaje státního rozpočtu	výdaje kap. 334 - MK	výdaje kap. 334 - MK bez CNS	podíl výdajů kap. 334 - MK na kulturu v % bez výdajů na CNS	podíl kap. 334 - MK ve státním rozpočtu
1998	566 747 126	4 397 466	707 367	3 690 099	0,65%
1999	596 909 065	5 244 078	672 807	4 571 271	0,77%
2000	632 268 248	5 371 730	789 567	4 582 163	0,72%
2001	693 920 279	4 760 291	947 921	3 812 370	0,55%
2002	750 682 697	4 809 334	1 010 909	3 798 425	0,51%
2003	795 362 391	*6 159 905	1 130 844	5 029 061	0,63%
2004	869 050 652	6 045 710	1 163 144	4 882 566	0,56%
2005	908 415 643	5 757 145	1 188 036	4 530 409	0,49%
2006	958 791 799	5 846 311	1 286 814	4 559 497	0,47%

* včetně nákladů na škody po povodních ve výši 1 mild. Kč

²⁶ Smolíková Marta (2005): Státní rozpočet 2006 kulturu opět přehlíží – začíná projednávání v parlamentu, http://www.proculture.cz/index.php?section=71&a_id=932

Příloha 2

Tabulka 3 Přehled příjmů, výdajů a jejich rozdílu v letech 2003 – 2005 v tis. Kč

Ukazatele	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005
Příjmy státního rozpočtu celkem	147 407,76	294 848,77	418 495,28
Výdaje státního rozpočtu celkem	6 233 477,45	6 549 237,20	6 497 302,88
Rozdíl příjmů a výdajů státního rozpočtu	-6 086 069,69	-6 254 388,43	-6 078 807,60

Příloha 3

Tabulka 4: Výdaje státního rozpočtu, kap 334 – MK v letech 2003 – 2004 v tis. Kč

Ukazatele	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005
Běžné výdaje celkem	5 192 961,83	5 531 594,70	5 486 828,21
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	90 959,44	100 857,48	107 125,01
z toho: platy	64 824,00	71 980,33	76 156,30
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím	1 417 616,50	1 542 915,16	1 544 621,33
Neinvestiční dotace neziskovým apod. organizacím	1 313 374,57	1 423 630,56	1 438 778,92
z toho: neinvestiční dotace občanským sdružením	129 175,66	146 645,05	125 167,33
Neinvestiční transfery a některé další platby rozpočtům	3 458 866,43	3 742 040,46	3 689 746,21
neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	612 491,39	542 532,48	321 042,15
v tom: neinvestiční dotace obcím	263 595,82	362 787,27	234 708,41
neinvestiční dotace krajům	348 895,57	179 745,21	86 283,74
neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	2 820 290,50	3 090 010,85	3 141 555,69
převody vlastním fondům	26 005,08	109 411,19	226 444,78
Neinvestiční transfery mezinárodním organizacím a nadnárodním orgánům	24 204,95	6 000,43	5 995,70

Příloha 4

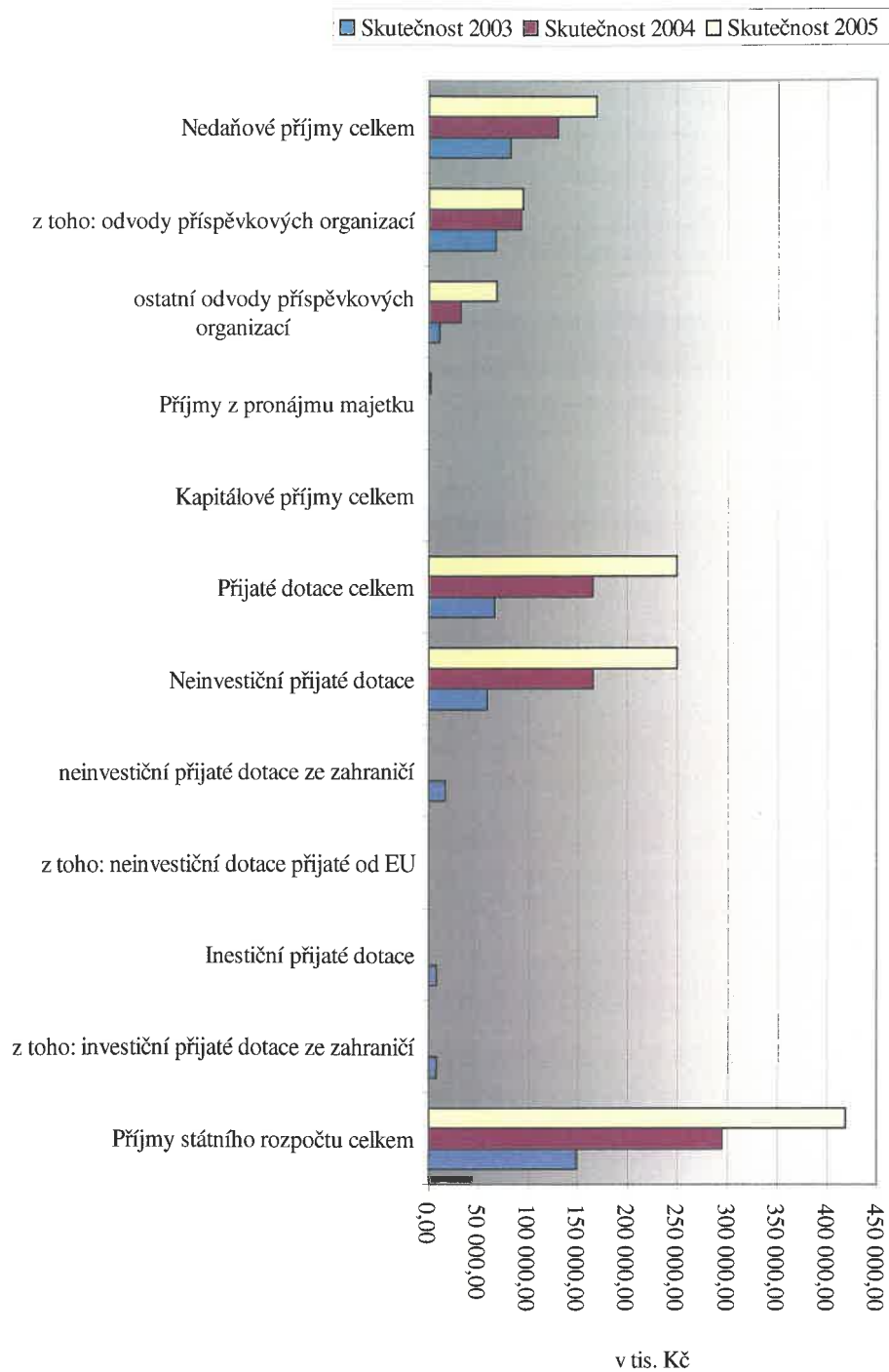
Tabulka 5: Specifické dílčí ukazatele kap. 334 – MK v roce 2004 a 2005

v tis. Kč

	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005
Program státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů	49 704,00	68 846,00
Program záchrany architektonického dědictví	361 077,89	333 579,42
Program restaurování movitých kulturních památek	24 611,00	19 127,00
Program regenerace městských památkových rezervací a zón	233 233,81	161 436,65
Péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny	19 400,00	18 270,00
Podpora záchranných archeologických výzkumů	13 361,00	4 817,00
Podpora kulturních aktivit národnostních menšin	10 255,70	10 193,41
Podpora projektů integrace příslušníků romské komunity	1 994,13	2 000,00
Veřejné informační služby knihoven	39 800,20	29 629,02
Podpora rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin	30 000,00	29 730,25
Zajištění regionálních funkcí veřejných knihoven	129 582,00	
Kulturní aktivity	294 179,97	259 034,35
Výdaje na financování komunitárních programů	8 307,80	
Výdaje na spolufinancování komunitárních programů - MEDIA DESK		2 452,00
Výdaje na spolufinancování komunitárních programů - Kultura 2000		1 270,50

Příloha 5

Příjmy státního rozpočtu v letech 2003 - 2005, kap. 334 - MK

Tabulka 5: Příjmy státního rozpočtu v letech 2003 - 2005

	Skutečnost 2003	Skutečnost 2004	Skutečnost 2005
Nedaňové příjmy celkem	81 316,75	129 264,46	168 895,06
z toho: odvody příspěvkových organizací	67 109,00	93 116,31	94 194,79
ostatní odvody příspěvkových organizací	11 377,25	32 320,00	68 240,45
Příjmy z pronájmu majetku	397,93	825,97	1 838,59
Kapitálové příjmy celkem	184,96		
Přijaté dotace celkem	65 906,05	165 584,31	249 600,22
Neinvestiční přijaté dotace	58 813,12	165 584,31	249 600,22
neinvestiční přijaté dotace ze zahraničí	16 942,24	378,82	248,54
z toho: neinvestiční dotace přijaté od EU		378,82	248,54
Investiční přijaté dotace	7 092,93		
z toho: investiční přijaté dotace ze zahraničí	7 092,93		
Příjmy státního rozpočtu celkem	147 407,76	294 848,77	418 495,28

Příloha 6

v tis. Kč

Ukazatel	Skutečnost 2003	Rozpočet 2004		Skutečnost 2004	Plnění v %	Rozpočet 2005		Skutečnost 2005	Plnění v %
		schválený	po změnách			schválený	po změnách		
Příjmy									
Nedaňové příjmy celkem	81 316,75	132 814,00	132 814,00	129 264,46	97,33	303 579,00	303 579,00	168 895,06	55,63
z toho: odvody příspěvkových organizací	67 109,00	99 688,00	99 688,00	93 116,31	93,41	95 958,00	95 958,00	94 194,79	98,16
ostatní odvody příspěvkových organizací	11 377,25	33 126,00	33 126,00	32 320,00	97,57	207 621,00	207 621,00	68 240,45	32,87
Příjmy z pronájmu majetku	397,93			825,97				1 838,59	
Kapitálové příjmy celkem	184,96								
Přijaté dotace celkem	65 906,05			165 584,31				249 600,22	
Neinvestiční přijaté dotace	58 813,12			165 584,31				249 600,22	
neinvestiční přijaté dotace ze zahraničí	16 942,24			378,82				248,54	
z toho: neinvestiční dotace přijaté od EU				378,82				248,54	
Investiční přijaté dotace	7 092,93								
z toho: investiční přijaté dotace ze zahraničí	7 092,93								
Příjmy státního rozpočtu celkem	147 407,76	132 814,00	132 814,00	294 848,77	222	303 579,00	303 579,00	418 495,28	137,85

Výdaje									
Běžné výdaje celkem	5 192 961,83	5 352 595,00	5 515 664,00	5 531 594,70	100,29	5 171 868,00	5 546 741,00	5 486 828,21	98,92
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné z toho: platy	90 959,44 64 824,00	98 886,00 71 008,00	101 248,00 71 944,00	100 857,48 71 980,33	99,61 100,05	105 081,00 75 622,00	107 398,00 76 156,00	107 125,01 76 156,30	99,75 100
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům a neziskovým organizacím	1 417 616,50	1 421 906,00	1 552 284,00	1 542 915,16	99,4	1 389 992,00	1 598 612,00	1 544 621,33	96,62
Neinvestiční dotace neziskovým apod. organizacím	1 313 374,57	1 402 982,00	1 421 862,00	1 423 630,56	100,12	1 331 531,00	1 492 655,00	1 438 778,92	96,39
z toho: neinvestiční dotace občanským sdružením	129 175,66	190 308,00	151 864,00	146 645,05	96,56	175 307,00	126 761,00	125 167,33	98,74
Neinvestiční transfery a některé další platby rozpočtům	3 458 866,43	3 686 466,00	3 707 451,00	3 742 040,46	100,93	3 536 592,00	3 601 070,00	3 689 746,21	102,46
neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	612 491,39	573 046,00	554 830,00	542 532,48	97,78	286 973,00	315 506,00	321 042,15	101,75
v tom: neinvestiční dotace obcím	263 595,82	242 302,00	372 347,00	362 787,27	97,43	148 146,00	231 363,00	234 708,41	101,45
neinvestiční dotace krajům	348 895,57	330 744,00	182 483,00	179 745,21	98,5	138 827,00	84 093,00	86 283,74	102,61
neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	2 820 290,50	3 111 790,00	3 151 081,00	3 090 010,85	98,06	3 247 896,00	3 283 990,00	3 141 555,69	95,66
převody vlastním fondům	26 005,08	1 420,00	1 439,00	109 411,19	7603,28	1 513,00	1 524,00	226 444,78	14858,58
Neinvestiční transfery mezinárodními organizacím a nadnárodními orgánům	24 204,95	7 500,00	6 510,00	6 000,43	92,17	7 500,00	5 996,00	5 995,70	99,99
Specifické dílčí ukazatele (vybrané okruhy výdajů)									

Výdaje na financování komunitárních programů	10 330,00	9 297,00	8 307,80	89,36				
Výdaje na spolufinancování komunitárních programů- MEDIA DESK					2 500,00	2 500,00	2 452,00	98,08
Výdaje na spolufinancování komunitárních programů- Kultura 2000					1 210,00	1 210,00	1 270,50	105
Výdaje státního rozpočtu celkem	6 233 477,45	6 045 710,00	6 549 237,20	102,44	5 757 145,00	6 396 658,00	6 497 302,88	101,57
Rozdíl příjmů a výdajů státního rozpočtu	-6 086 069,69	-5 912 896,00	-6 254 388,43		-5 453 566,00	-6 093 079,00	-6 078 807,60	

Vysvětlivky

ⁱ Systém, na němž lze pomocí internetu dohledat informace poskytované státní správou a samosprávou.

ⁱⁱ Úmluva na ochranu kulturních statků za ozbrojeného konfliktu a Protokol k ní. Sjednána 14. května v Haagu.

ⁱⁱⁱ Jak stanoví § 2 první části Zákona o navrácení nezákonně vyvezených kulturních památek 101/2001 Sb. je kulturním statkem věc, která:

a) je součástí národního kulturního pokladu a zároveň:

1. náleží alespoň do jedné z kategorií, jejichž výčet je uveden v příloze č. 1 k tomuto zákonu
2. je součástí veřejných sbírek muzejní povahy zapsaných v inventářích muzeí, galerií, knihoven nebo archivů
3. je součástí inventářů církví nebo náboženských společností, popřípadě jejich zařízení

b) je součástí národního kulturního pokladu a zároveň kulturním statkem podle právních předpisů členského státu.

c)

Národním kulturním pokladem České republiky jsou věci nebo soubory věcí, které jsou vymezeny zvláštními právními předpisy jako kulturní památky a národní kulturní památky, sbírky muzejní povahy a jednotlivé sbírkové předměty, archiválie nebo předměty kulturní hodnoty, pokud tyto předměty splňují podmínky pro prohlášení za kulturní památku podle zvláštního právního předpisu.

Veřejnou sbírkou České republiky je sbírka muzejní povahy, která je ve vlastnictví České republiky, územního samosprávného celku nebo právnické osoby zřízené zákonem, popřípadě na základě zákona státem nebo územním samosprávným celkem.

^{iv} Dožádaným státem je Česká republika, pokud se na jejím území nachází kulturní statek nezákonně vyvezený z území členského státu, nebo členský stát, na jehož území se nachází kulturní statek nezákonně vyvezený z České republiky.

§ 2 první části Zákona o navrácení nezákonně vyvezených kulturních památek 101/2001 Sb.

^v Žádajícím státem je členský stát, z jehož území byl kulturní statek nezákonně vyvezen na území České republiky, nebo Česká republika, pokud byl z jejího území kulturní statek nezákonně vyvezen na území jiného členského státu.

§ 2 první části Zákona o navrácení nezákonně vyvezených kulturních památek 101/2001 Sb.

^{vi} UNESCO je anglická zkratka názvu „United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization“, což znamená „Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu“. Je jednou ze 14 mezistátních odborných organizací (agentur) OSN a sídlí v Paříži. Více viz <http://cs.wikipedia.org/wiki/UNESCO>.